

ТП 7-00-01

**ПРОГРАМА
ІНДИВІДУАЛЬНОЇ
ПІДГОТОВКИ ОФІЦЕРІВ
ТАКТИЧНОЇ ЛАНКИ
УПРАВЛІННЯ
ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ**

J7

СЕРПЕНЬ 2020

ОБМЕЖЕННЯ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ:

обмежень для розповсюдження не має.

**ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДОКТРИН ТА ПІДГОТОВКИ
ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ СПІЛЬНО
З ЦЕНТРОМ ОПЕРАТИВНИХ СТАНДАРТІВ І МЕТОДИКИ
ПІДГОТОВКИ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Начальник Генерального штабу
Збройних Сил України
генерал-лейтенант

Сергій КОРНІЙЧУК

“ ____ ” серпня 2020 року

**ПРОГРАМА
ІНДИВІДУАЛЬНОЇ
ПІДГОТОВКИ ОФІЦЕРІВ
ТАКТИЧНОЇ ЛАНКИ
УПРАВЛІННЯ
ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ**

Тренувальна навчально-методична публікація командирам частин (підрозділів) з підготовки офіцерів тактичної ланки

СЕРПЕНЬ 2020

ОБМЕЖЕННЯ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ:

обмежень для розповсюдження не має.

**ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДОКТРИН ТА ПІДГОТОВКИ
ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ СПІЛЬНО З
ЦЕНТРОМ ОПЕРАТИВНИХ СТАНДАРТІВ І МЕТОДИКИ
ПІДГОТОВКИ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ**

ПЕРЕДМОВА

Програма індивідуальної підготовки офіцерів тактичної ланки управління Збройних Сил України (далі – Програма) розроблена робочою групою офіцерів Головного управління доктрин та підготовки Генерального штабу Збройних Сил України, Центру оперативних стандартів і методики підготовки Збройних Сил України спільно з Головною інспекцією Міністерства оборони України та погоджена з зацікавленими органами військового управління Збройних Сил України.

Програма індивідуальної підготовки офіцерів тактичної ланки управління Збройних Сил України оформлена відповідно до Тимчасового порядку оформлення військових публікацій у Збройних Силах України затвердженого наказом Генерального штабу Збройних Сил України від 26.12.2018 № 460.

Ця програма складена за результатами апробації “Програми індивідуальної підготовки офіцерів тактичної ланки управління Збройних Сил України” ТП 7-00 (01).01 (затверджена ПЗНГШ 17.10.2019 №25460/С) починаючи з грудня 2019 року по серпень 2020 року. В подальшому, враховуючи отриманні зауваження і пропозиції до її змісту та структури видана друга редакція даної Програми.

Усі питання, що стосуються цієї Програми індивідуальної підготовки, надавати до Головного управління доктрин та підготовки Генерального штабу Збройних Сил України (контактний телефон розробників для надання зауважень та пропозицій – 238-08, 233-35, 454-43-08).

3
ЗМІСТ

	ПЕРЕДМОВА	2
	ЗМІСТ	3
	ВСТУП	4
1	Загальні положення	5
2	Планування та проведення заходів індивідуальної підготовки офіцерів тактичної ланки управління	8
3	Всебічне забезпечення індивідуальної підготовки	17
4	Створення та використання навчальної матеріально-технічної бази індивідуальної підготовки	18
5	Керівництво індивідуальною підготовкою	19
6	Вимоги, рекомендації та тематичний розрахунок годин за предметами навчання	20
	ТАКТИЧНА (ТАКТИКО-СПЕЦІЛЬНА) ПІДГОТОВКА	20
	ВОГНЕВА ПІДГОТОВКА	23
	ВОДІННЯ	24
	РОЗВІДУВАЛЬНА ПІДГОТОВКА	25
	СПЕЦІАЛЬНА ПІДГОТОВКА	26
	ТЕХНІЧНА ПІДГОТОВКА	26
	МЕТОДИЧНА ПІДГОТОВКА	28
	ОХОРОНА ДЕРЖАВНОЇ ТАЄМНИЦІ	30
	ПІДГОТОВКА З РАДІАЦІЙНОГО, ХІМІЧНОГО, БІОЛОГІЧНОГО ЗАХИСТУ	30
	ПІДГОТОВКА З ОСНОВ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ВІЙСЬК	31
	РАДІОЕЛЕКТРОННА БОРОТЬБА	32
	ІНЖЕНЕРНА ПІДГОТОВКА	33
	ПІДГОТОВКА ЗІ ЗВ'ЯЗКУ	34
	ВІЙСЬКОВА ТОПОГРАФІЯ	35
	ТАКТИЧНА МЕДИЦИНА	36
	БЕЗПЕКА ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ	38
7	Методичні рекомендації щодо використання положень програми індивідуальної підготовки офіцерів тактичної ланки управління Збройних Сил України	38
	Додатки:	
1	Порядок розробки комплексного тактичного завдання	39
2	План індивідуальної підготовки офіцерів тактичної ланки	42
3	Загальний розрахунок годин за предметами індивідуальної підготовки офіцерів тактичної ланки військових частин видів Збройних Сил України, ОК, ВВНЗ, ВНП ЗВО, НЦ, НДУ, військових комісаріатів (ТЦК та СП), установ Збройних Сил України, в яких проводиться індивідуальна підготовка	46
4	План виконання індивідуальних завдань офіцерами групи № __ у 2020 навчальному році	48
5	План проведення збору з командирами	49

ВСТУП

Основні теоретичні знання відповідні офіцери набувають у вищих військових навчальних закладах, військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти, на курсах перепідготовки і підвищення кваліфікації. Поглиблення (отримання) теоретичних знань, набуття та формування практичних умінь і навичок здійснюється під час проведення заходів, як індивідуальної, так і колективної підготовки.

Актуальність видання Програми індивідуальної підготовки офіцерів тактичної ланки управління Збройних Сил України обумовлена створенням дієвої системи індивідуальної підготовки у військових частинах (підрозділах) Збройних Силах України, одним з важливих елементів якої є її якісне планування.

Викладені у Програмі положення слід застосовувати творчо, у відповідності до конкретної мети навчання, рівня індивідуальної підготовки офіцерів і завдань органів управління. Спираючись на Програму, необхідно вести постійну роботу щодо подальшого удосконалення змісту та тематики проведення заходів індивідуальної підготовки і впровадження у практику нових, більш ефективних форм і методів навчання.

1. Загальні положення

Програма індивідуальної підготовки офіцерів тактичної ланки управління (далі – Програма) – це службовий документ, який визначає порядок відпрацювання тематики індивідуальної підготовки за предметами, темами, часом та формами навчання з метою набуття індивідуальних спроможностей за фахом. Вона призначена для набуття (відновлення) індивідуальних вмінь офіцерів тактичної ланки управління щодо ефективного виконання ними службових обов'язків за посадою під час самостійного виконання завдань за призначенням.

1.1. Програма індивідуальної підготовки розроблена на основі наказів і директив Міністра оборони України, Генерального штабу Збройних Сил України, методичних рекомендацій з планування підготовки у Збройних Силах України з урахуванням завдань, що вирішуються офіцерами як у мирний, так і у воєнний час, та рівня їх підготовки, та має на меті досягнути визначеного рівня професійних знань і вмінь офіцера виконувати функціональні обов'язки.

Програма відпрацьована з урахуванням досвіду набутого у ході проведення антитерористичної операції та операції Об'єднаних сил, щорічного аналізу результатів індивідуальної підготовки офіцерів тактичної ланки управління видів (родів) військ (сил) Збройних Силах України та відповідно до сучасних вимог до індивідуальної підготовки офіцерського складу.

1.2. Індивідуальна підготовка є складовою частиною бойової підготовки і являє собою цілеспрямований та організований процес послідовних заходів навчання, виховання та набуття індивідуальних спроможностей, які спрямовані на формування у них потрібного рівня знань, умінь, навичок, фахової майстерності, фізичних та психологічних якостей, необхідних для виконання обов'язків за посадою (спеціальністю) як у мирний час, так і в особливий (воєнний) період.

1.3. Основними завданнями індивідуальної підготовки офіцерів тактичної ланки управління є:

набуття (підтримання) індивідуальних спроможностей офіцерів щодо здійснення планування застосування та управління штатними і приданими підрозділами в основних видах бою;

отримання та поглиблення знань, вмінь і навичок офіцерів у виконанні своїх функціональних обов'язків;

вивчення нових форм та способів застосування військ (сил) відповідно до досвіду застосування військових частин (підрозділів) Збройних Сил України, збройних сил передових країн світу.

удосконалення методичної майстерності офіцерів у підготовці підлеглого особового складу та оволодіння передовим досвідом навчання підрозділів і якості інформаційно-аналітичної роботи;

надання можливості офіцеру набувати спроможностей у виконанні функціональних обов'язків за вищою посадою;
підтримання та покращення лідерських, психологічних і фізичних якостей.

1.4. Принципами індивідуальної підготовки являються:

поєднання різних форм, методів навчання і видів занять, постійний їх розвиток на основі аналізу результатів підготовки та впровадження передового досвіду;

відповідність навчальних цілей змісту та характеру завдань, що покладаються на офіцера, рівню підготовки кожного офіцера окремо та підрозділів в цілому;

систематичність, послідовний перехід від простих до складних форм навчання;

єдність навчання і виховання, тісний зв'язок теорії і практики;
науковість.

1.5. Успішне вирішення завдань індивідуальної підготовки досягається:
науковим підходом до організації бойової підготовки;

детальним та якісним плануванням індивідуальної підготовки в системі планування підготовки Збройних Сил України, виконанням планів індивідуальної підготовки, розкладів індивідуальної підготовки та безумовне дотримання вимог розпорядку дня щодо проведення самостійної роботи, як основного заходу індивідуальної підготовки впродовж тижня;

якісною підготовкою керівників до заходів індивідуальної підготовки, їх високою методичною майстерністю та надання допомоги тим, яких навчають;

систематичним та якісним проведенням кожного заходу індивідуальної підготовки;

максимальним залученням офіцерів до заходів індивідуальної підготовки;

ефективним та раціональним використанням навчальної матеріально-технічної бази, навчального часу та виділених ресурсів;

особистою відповідальністю офіцерів за свій рівень навченості, а керівників за якість їх підготовки та об'єктів оцінок;

вивченням та впровадженням передового досвіду і нових інформаційних технологій в навчальний процес;

використанням у системі підготовки новітніх технічних засобів навчання, нових досягнень інформаційних технологій, педагогіки і психології;

здійснення постійного контролю за рівнем навченості тих, яких навчають, та підготовкою і проведенням кожного заходу індивідуальної підготовки.

1.6. Індивідуальну підготовку офіцерів тактичної ланки управління вважати пріоритетним напрямком діяльності командирів (начальників) усіх рівнів щодо підвищення професійної майстерності та вихованні підлеглих.

1.7. Основними формами навчання в системі індивідуальної підготовки вважати:

збір (командирський, навчально-методичний, методичний, фаховий);
навчальні заняття (лекція, практичне, інструкторське-методичне (інструктивне) та показове заняття), групова вправа, індивідуальна тактична літучка, радіотренування;
самостійна робота.

1.8. Організація індивідуальної підготовки включає:

планування та проведення заходів індивідуальної підготовки;
всебічне забезпечення індивідуальної підготовки;
створення та використання навчальної матеріально-технічної бази;
керівництво індивідуальною підготовкою.

1.9. Безпосередніми відповідальними виконавцями за організацію індивідуальної підготовки офіцерів тактичної ланки управління є керівники структурних підрозділів Генерального штабу ЗС України (що мають частини безпосереднього підпорядкування) та інших органів військового управління, які знаходяться на окремих штатах і виконують функції Генерального штабу Збройних Сил України.

Вони розробляють плануючі документи, організують заняття з індивідуальної підготовки, забезпечують їх якісне проведення, узагальнюють результати, контролюють і надають допомогу командирам, нижчим штабам у плануванні і проведенні заходів індивідуальної підготовки, організують ведення обліку і звітності індивідуальної підготовки офіцерів тактичної ланки управління.

1.10. Вимоги до організації індивідуальної підготовки:

тісний взаємозв'язок тематики занять індивідуальної підготовки з завданнями, що визначенні військовій частині;

особиста участь прямих начальників у підготовці та проведенні занять з індивідуальної підготовки та відповідних зборів;

визначення робочих днів місяця для проведення зборів, занять, самостійної роботи з урахуванням максимального залучення офіцерів до занять (охоплення занять особовим складом);

врахування термінів проведення заходів з підготовки штабів тактичної ланки управління для забезпечення цілеспрямованої та більш повної теоретичної підготовки офіцерів цих штабів напередодні їх проведення.

1.11. В основу проведення навчальних занять під час індивідуальної підготовки покладається комплексне тактичне завдання, яке відпрацьовується протягом навчального року на єдиному тактичному фоні

шляхом послідовного проведення групових вправ і тактичних літушок та дозволяє виконати весь зміст тем, визначений програмою. Завдання розробляється штабом військової частини на навчальний рік, при цьому 1/3 занять планується для відпрацювання питань на ступінь вище посади, яку вони займають (додаток 1).

1.12. Керівники груп індивідуальної підготовки на основі комплексного тактичного завдання, розробленого в штабі військової частини, розробляють завдання для своїх навчальних груп. Заняття, які планується проводити на зборах, до комплексного тактичного завдання не входять.

Комплексне тактичне завдання передбачає вивчення організації підготовки та ведення військовою частиною (підрозділом) різних видів бою, а також відпрацювання питань, покладених на частину (підрозділ). Послідовність відпрацювання тем встановлюється відповідним командиром (начальником) у залежності від бойового призначення військової частини (підрозділу).

2. Планування та проведення заходів індивідуальної підготовки офіцерів тактичної ланки управління

2.1. Індивідуальної підготовка офіцерів тактичної ланки управління планується у загальній системі планування підготовки у видах (родах) військ (сил), структурних підрозділах Генерального штабу ЗС України (що мають частини безпосереднього підпорядкування) та інших органах військового управління, які знаходяться на окремих штатах і виконують функції Генерального штабу Збройних Сил України, військових частинах (батальйонах) та їм рівних, ВВНЗ, НЦ, НДУ, військових комісаріатах Збройних Сил України та полягає в колективній роботі командирів (начальників) та інших посадових осіб щодо визначення порядку і послідовності проведення узгоджених за замислом, місцем і часом заходів індивідуальної підготовки, спрямованих на набуття визначених індивідуальних спроможностей, всебічного забезпечення спланованих заходів (з урахуванням виділених обсягів фінансування) та відображенні їх у планувальних документах.

Планування індивідуальної підготовки офіцерів тактичної ланки управління здійснюється в ході загального та поточного планування у Збройних Силах України відповідно до Методичних рекомендацій з планування підготовки у Збройних Силах України.

2.2. Індивідуальна підготовка планується: у видах (родах) військ (сил), структурних підрозділах Генерального штабу ЗС України (що мають частини безпосереднього підпорядкування) та інших органах військового управління, які знаходяться на окремих штатах і виконують функції Генерального штабу Збройних Сил України, військових частинах (батальйонах) та їм рівних, ВВНЗ, НЦ, НДУ, військових комісаріатах – на рік.

2.3. У військових частинах (ВВНЗ і ВНП ЗВО, НЦ, НДУ, установах) ЗС України заходи індивідуальної підготовки офіцерів тактичної ланки управління і терміни їх проведення відображаються у відповідних планах підготовки і уточнюються в планах основних заходів на місяць, що затверджуються безпосередніми начальниками.

До планів підготовки додається План індивідуальної підготовки, що розробляється в ході загального планування на навчальний рік з іншими планувальними документами (додаток 2 до Програми). Він за звичай включає наступні розділи:

- загальний розрахунок годин за предметами навчання;

- тематичний розрахунок годин за предметами навчання;

- склад навчальних груп індивідуальної підготовки (визначається рішенням відповідних командирів (начальників, керівників структурних підрозділів) з дотриманням принципу – кожен начальник навчає своїх підлеглих і несе персональну відповідальність за їх підготовку, відповідно до організаційної структури та підготовки за фахом).

Крім того може включати план проведення командирського (навчально-методичного, фахового) збору, якщо він запланований.

2.4. Порядок організації і проведення занять з індивідуальної підготовки визначається окремим розділом у наказі командира (начальника, (керівника структурного підрозділу, установи тощо) про організацію бойової підготовки (навчально-виховного процесу) у навчальному році. В ньому вказуються:

- основні нормативні документи у відповідності з якими організовується індивідуальна підготовка;

- напрямки зосередження основних зусиль у навчанні офіцерів;

- завдання керівникам груп індивідуальної підготовки;

- розподіл особового складу управління та підрозділів за групами індивідуальної підготовки;

- строки готовності основних плануючих документів, дні і години проведення зборів, занять з індивідуальної підготовки, самостійної підготовки, підготовки керівників груп до занять;

- відповідальна особа за організацію індивідуальної підготовки, порядок обліку та звітності;

- контроль заходів індивідуальної підготовки та надання допомоги керівникам груп;

- питання щодо удосконалення навчально-матеріальної бази індивідуальної підготовки та інші питання.

2.5. Послідовність проведення заходів з індивідуальної підготовки визначається розкладом занять, в якому відображаються: склад тих, хто залучається на заняття (самостійну роботу), термін їх проведення, кількість годин, яка відводиться на заняття з кожної теми, теми занять за предметами навчання, види занять, відповідальні за підготовку заняття, керівник заняття, місце проведення заняття. Відповідно до плану індивідуальної підготовки, в

ході поточного планування, розробляються розклади занять індивідуальної підготовки (далі – розклади) на кожний наступний місяць. Це завдання покладається на командирів (начальників, керівників структурних підрозділів), які відповідають за напрямок індивідуальної підготовки. Затвердження розкладів заходів індивідуальної підготовки здійснюється до 25 числа поточного місяця.

2.6. Предметами індивідуальної підготовки офіцерів є: тактична (тактико-спеціальна) підготовка; вогнева підготовка; водіння; розвідувальна підготовка; спеціальна підготовка; технічна підготовка; загальновійськова підготовка (підготовка з РХБ захисту, підготовка з основ екологічної безпеки військ, радіоелектронна боротьба, інженерна підготовка, підготовка зі зв'язку, військова топографія, тактична медицина, стройова, фізична, статuti ЗС України); методична підготовка; мобілізаційна підготовка; національно-патріотична підготовка; психологічна підготовка, правова підготовка та безпека військової служби.

Залежно від місця ролі й предметів вони поділяються на основні та неосновні. Основними предметами навчання індивідуальної підготовки офіцерів тактичної ланки є предмети, зміст яких відображає (являється основним навантаженням, наповненням) сутності практичної роботи зазначеної категорії військовослужбовців в ході підготовки, ведення бою (бойових дій) або виконання основних функціональних обов'язків (наприклад для офіцера механізованих військ це: тактична, вогнева та спеціальна підготовка (щодо управління підрозділом в бою); для офіцера військового комісаріату (ТЦК та СП) це: мобілізаційна та спеціальна підготовка). Перелік основних предметів навчання (два – три предмета) визначається рішеннями відповідних командувачів (начальників) оперативних командувань (установ) та їм рівних.

Загальний розрахунок годин за предметами індивідуальної підготовки для офіцерів тактичної ланки управління наведено у додатку 3 до Програми.

Тематика занять і розрахунок годин на відпрацювання кожної теми за предметами навчання розробляється під керівництвом командирів військових частин, в яких проводяться заходи індивідуальної підготовки з урахуванням вимог керівних документів. При цьому тематика занять з індивідуальної підготовки може визначатися відразу на весь період дії вищезазначених нормативних документів з обов'язковим вивченням наступних питань.

2.7. Збори – форма навчання в системі індивідуальної підготовки, яка проводиться у військових частинах з метою поглиблення та закріплення теоретичних знань, вивчення вимог керівних документів, вдосконалення практичних умінь і навичок військовослужбовців у виконанні функціональних обов'язків як у мирний час, так і в особливий період, обміну досвідом та досягнення єдності поглядів і підходів до навчання, формату і методики проведення заходів бойової підготовки. Одним із ключових завдань командирського збору є підготовка офіцерів командної ланки

управління до виконання обов'язків на одну ступінь вище від тієї, яку він займає.

2.8. На зборах частина часу має відводитись на проведення групових вправ, тактичних літучок та інших практичних занять, а для підрозділів топографічної служби – комплексна розрахункова топографічна задача. Кількість часу на лекції та показні заняття слід обмежувати. Збори з усіма категоріями офіцерів мають завершуватися контрольними заняттями з основних предметів навчання. При плануванні зборів необхідно враховувати їх практичну спрямованість, при цьому 70 % занять від загальної кількості доцільно планувати практичними, з них 30 % – вночі.

Збори бувають: командирські, навчально-методичні, фахові та методичні.

Збори необхідно планувати і проводити:

командирські:

з командирами бригад (полків, морських баз, дивізіонів надводних кораблів), їх заступниками, начальниками родів військ і служб, окремих батальйонів (дивізіонів) та їх заступниками – проводяться один раз на рік до 5 діб під керівництвом командувачів видів, окремих родів військ (сил) ЗС України, командира морського командування Військово-Морських Сил Збройних Сил України, командувача морської піхоти Збройних Сил України;

з офіцерами управлінь бригад (полків, окремих батальйонів), які не залучаються на збори зі своїми командирами – один раз на рік тривалістю 3-4 дні під час проведення індивідуальної підготовки під керівництвом начальників штабів оперативних командувань;

з командирами батальйонів (дивізіонів, загонів, ескадрильї, корабля 3 рангу (судна забезпечення, катера)), їх заступниками та їм рівними – один раз на рік тривалістю 3-4 дні під керівництвом командувачів оперативних командувань, повітряних командувань, морського командування, командування морської піхоти;

з командирами рот, батареї, ланки (вертольоту, корабля), катеру (рейдових суден забезпечення) та їх заступниками, командирами взводів, групи, пари, команди, бойової частини – проводяться один раз на рік (у період відновлення боєздатності) протягом 3-4 днів, як правило на попередній етапів підготовки рот (батареї) під керівництвом командирів військових частин;

з командирами навчальних підрозділів (батальйонів (дивізіонів), рот, (батареї) та їх заступниками, командирами навчальних взводів, офіцерами циклів (циклових комісій) – проводяться один раз на рік протягом 3-5 днів **під керівництвом відповідних командирів (начальників);**

з командирами взводів та їм рівними – один раз на рік тривалістю до 5 днів, як правило на попередній етапів підготовки взводів під керівництвом командирів бригад (полків, окремих батальйонів);

з обласними військовими комісаріатами та їх заступниками – один раз на рік тривалістю не менше 3 днів у підготовчий період під керівництвом командувачів військ оперативних командувань;

навчально-методичні збори:

з командирами навчальних батальйонів (дивізіонів), начальниками циклових комісій, їх заступниками, старшими офіцерами циклових комісій навчального центру – два рази на рік тривалістю до 3 днів **під керівництвом начальника навчального центру** у періоди мінімальної завантаженості навчальних центрів;

з командирами навчальних рот (батареї), їх заступниками, командирами навчальних взводів, викладачами циклових комісій навчального центру – один раз на рік тривалістю до 5 днів **під керівництвом командирів батальйонів (дивізіонів, начальників циклових комісій)** у періоди мінімальної завантаженості навчальних центрів;

фахові збори:

з керівним складом військових частин родів військ і спеціальних військ – один раз на рік тривалістю до 5 днів під керівництвом начальників родів військ і спеціальних військ видів (родів) військ (сил) ЗС України, начальника Головного управління оперативного забезпечення Збройних Сил України, начальника військ зв'язку Збройних Сил України – начальника Головного управління зв'язку та інформаційних систем Генерального штабу Збройних Сил України;

з керівним складом арсеналів, баз, складів – один збір на два роки тривалістю 2-3 дні під керівництвом командувача сил логістики ЗС України;

з керівним складом навчальних центрів видів Збройних Сил – рішенням командувачів видів (родів) ЗС України.

Методичні збори проводяться згідно з рішеннями відповідних командувачів (командирів, начальників), але не менше трьох впродовж навчального року. При цьому основні зусилля зосереджуються на питаннях удосконалення методики підготовки та проведення найбільш складних заходів бойової підготовки за результатами контролю їх проведення Головною інспекцією Міністерства оборони України або Генерального штабу ЗС України.

2.9. Заняття – форма навчання, яка включає цілеспрямовану діяльність керівника та тих, яких навчають, з метою передачі їм знань, створення умов для отримання та розвитку (набуття) певних умінь та навичок. Заняття проводяться, як правило, у складі груп індивідуальної підготовки під керівництвом безпосередніх начальників (керівників груп індивідуальної підготовки). Видами занять є: лекція, практичне, інструкторське-методичне (інструктивне) та показове заняття.

2.9.1. Заняття з індивідуальної підготовки з офіцерами, які мають підпорядкований особовий склад, плануються щомісяця протягом одного дня, а з офіцерами, які не мають підпорядкованого особового складу – три дні на місяць.

Тривалість навчального дня (без урахування часу для пересування на заняття і з занять) – до 8 годин, навчальної години – 45 хвилин. Під час проведення польових виходів, стрільб, водіння, а також інших занять,

пов'язаних з виходом на полігони, тривалість навчального дня може збільшуватися до 10 годин.

Заняття з індивідуальної підготовки офіцерів постійного складу ВВНЗ ЗС України і ВВП ЗВО проводиться з урахуванням профілю і особливостей кожного закладу, у військових комісаріатах (територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки) плануються на рік і проводити по одному дню на місяць на фондах обласного військового комісаріату під особистим керівництвом обласних військових комісарів (територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки)

Тривалість навчального дня (без урахування часу для пересування на заняття і з занять) – до 6 годин, навчальної години – 45 хвилин. Під час проведення польових виходів, стрільб, водіння, а також інших занять, пов'язаних з виходом на полігони, тривалість навчального дня може збільшуватися до 10 годин.

Заняття з індивідуальної підготовки не проводяться в місяці проведення командирських (навчально-методичних, спеціальних) зборів, підсумкової перевірки (інспектування) та підготовчого періоду.

2.9.2. Під час організації індивідуальної підготовки слід враховувати, що:

лекція – вид заняття, який являє собою логічне та послідовне викладення навчального матеріалу, що висвітлює основні теоретичні та практичні погляди, актуальні (проблемні) питання. Лекції проводяться тільки за необхідності у навчальних класах або клубах військових частин для вивчення нового або маловивченого навчального матеріалу, надання систематизованих основ загальної тактики та практичного досвіду з питань, що вивчаються та зосередження уваги на найбільш складних питаннях підготовки та ведення бою (бойових дій). Під час лекції відпрацьовується три-чотири навчальних питання;

практичне заняття – вид заняття, під час якого керівник організовує засвоєння теоретичних положень шляхом індивідуального виконання спеціально сформульованих завдань та певних практичних вправ (прийомів, дій). Практичні заняття проводяться на центрах імітаційного моделювання, тренажерах, на техніці та у навчальних класах. Під час практичних занять закріплюються та поглиблюються теоретичні знання, формуються навички та уміння у проведенні тактичних розрахунків, відпрацюванні бойових документів, виконанні практичних завдань (вправ, нормативів тощо) за посадою;

інструктивне (інструкторське-методичне) заняття – вид заняття, яке спрямовано на отримання знань, удосконалення умінь та навичок військовослужбовців щодо методики підготовки та проведення заходів бойової підготовки. Вони проводяться на будь-якому об'єкті навчальної матеріально-технічної бази військової частини. Під час таких занять головна увага зосереджується на правильний вибір і застосування найбільш доцільних форм та методів навчання, ефективного використання методичних

прийомів, навчально-матеріальної бази та навчального часу, вироблення єдиної методики вивчення нових питань теорії і практики тактики, вогневої підготовки та інших, як правило основних предметів навчання;

показове заняття – вид заняття, яке проводиться з найважливіших тем і складних елементів бойової підготовки з метою впровадження передового досвіду в процес навчання, вироблення єдності поглядів на найбільш ефективний порядок підготовки та методики проведення заходів бойової підготовки, показу найбільш доцільних методів роботи командирів і штабів, прийомів і способів дій частин (підрозділів), застосування озброєння і військової техніки в бою (бойових діях).

2.10. Групова вправа – форма навчання, яка являє собою практичне заняття по управлінню частинами (підрозділами) в складі навчальної групи де усі ті, яких навчають, виступають в ролі одного, а інколи – декількох посадових осіб (командира, начальника штабу, начальника роду військ, служби). Групова вправа проводиться в рамках тактичної підготовки на місцевості на командному (командно-спостережному) пункті або у навчальному класі на картах (макеті місцевості). Під час групової вправи відпрацьовується декілька навчальних питань, які відносяться до одного виду бою (бойових дій).

В ході планування групових вправ враховується фах відповідних офіцерів тактичної ланки управління. При цьому впродовж навчального року їх повинно бути не менше двох за різною тематикою (наприклад для офіцерів механізованих військ: одне – оборонної та одне – наступальної тематики). Тривалість групової вправи від 3 до 6 год.

2.11. Індивідуальна тактична літучка – форма навчання, яка проводиться з метою перевірки та вдосконалення знань, практичних умінь офіцерів з окремих питань управління підрозділами (військовими частинами), тренування їх у самостійних діях в умовах обмеженого часу. Літучки проводяться в рамках тактичної підготовки на картах у класах або на місцевості (макеті місцевості). На літучках ті, яких навчають, виступають у ролі однієї службової особи і виконують одні й ті самі обов'язки та, як правило, приймають рішення по обстановці, що склалася з відпрацюванням бойових документів щодо управління підрозділами (військовими частинами).

В ході планування літучок враховується фах відповідних офіцерів тактичної ланки управління. При цьому впродовж навчального року їх повинно бути не менше трьох (щоквартально, впродовж першого, другого та третього кварталів). Тривалість тактичної літучки від 2 до 4 год.

2.12. Комплексна розрахункова топографічна задача – форма навчання, яка проводиться з метою перевірки та вдосконалення знань, практичних умінь офіцерів топографічної служби з питань удосконалення професійних навичок топографічної підготовки, тренування їх у самостійних діях в умовах обмеженого часу. Задачі вирішуються на картах у класах або на

місцевості. Під час виконання задачі ті, яких навчають, проводять обчислення та розрахунки.

В ході розроблення задач враховується фах відповідних офіцерів тактичної ланки управління. При цьому впродовж навчального року їх повинно бути не менше трьох (що квартално, впродовж першого, другого та третього кварталів). Тривалість задачі – до 2 год.

2.13. Радіотренування – форма навчання в системі бойової підготовки, яка являє собою практичне заняття для набуття та вдосконалення вмінь і навичок командирів, офіцерів щодо збору та аналізу даних обстановки, постановки завдань у різних видах бойових дій із застосуванням засобів радіозв'язку, у тому числі з використанням документів скритого управління військами (силами) та документів кодованого зв'язку. Радіотренування проводяться в рамках тактичної підготовки як на техніці, що знаходиться на озброєнні (засобах зв'язку) військової частини (підрозділу). У ході радіотренування всі навчальні питання відпрацьовуються з дотриманням тієї послідовності, що характерна для реального бою, без пауз і перерв, на фоні тактичної обстановки.

В ході планування радіотренувань враховується фах відповідних офіцерів тактичної ланки управління. При цьому впродовж навчального року їх повинно бути не менше двох (що півроку), а для офіцерів командної ланки - щоквартально.

2.14. Самостійна підготовка визначається основною формою індивідуальної підготовки офіцерів тактичної ланки управління, яка проводиться з метою отримання або підвищення знань, вмінь та навичок з використанням різноманітних джерел, у тому числі інформаційних систем, відкритих і закритих баз даних, під час виконання індивідуальних завдань, підготовки до проведення занять. Самостійну роботу планувати не менше 4 годин на тиждень у службовий час згідно з розпорядком дня, у відповідності до розкладу занять з індивідуальної підготовки, який затверджується безпосереднім командиром (начальником).

Вона включає: індивідуальні завдання; самостійне вивчення теоретичних положень та набуття (удосконалення) практичних навичок, які визначив офіцеру безпосередній командир (начальник) або керівник групи індивідуальної підготовки.

2.15. Індивідуальні завдання сприяють поглибленню знань і методичної майстерності офіцерів. Вони визначаються, як правило, одне на рік для кожного офіцера тактичної ланки управління, **які не мають підлеглого особового складу**. До змісту індивідуальних завдань за звичай включаються проблемні питання: тактики (основ, підготовки та ведення бою (бойових дій); особливостей бойового (функціонального) призначення (військової частини, підрозділу, військового комісаріату (територіального центру комплектування та соціальної підтримки), установи; бойової і мобілізаційної готовності, повсякденної службової діяльності та їх практичної реалізації. Окрім

зазначеного – рішенням командира військової частини (без видання окремих розпорядчих документів) можуть бути й інші теми індивідуальних завдань.

Індивідуальні завдання повинні носити прикладний характер, а найкращі виконані роботи, з рецензіями відповідних старших на дві ступені начальників, ставитися на облік, зберігатися у визначених місцях та використовуватися на практиці (у лекціях (доповідях), статтях, рефератах, тактичних завданнях та інших навчальних матеріалах).

Перед початком навчального року офіцерам – старшими начальниками визначаються індивідуальні завдання, які включаються до Плану виконання індивідуальних завдань офіцерами (додаток 4), як складової частини Плану підготовки військової частини на навчальний рік.

2.16. Відповідальними за організацію індивідуальної підготовки офіцерів тактичної ланки управління в системі бойової підготовки, якісну підготовку та проведення заходів індивідуальної підготовки призначаються:

у військових частинах(структурних підрозділах органів управління, установ)– командир військової частини (керівник структурного підрозділу);
безпосередньо – керівник відповідної групи індивідуальної підготовки.

До заходів індивідуальної підготовки не залучаються офіцери, які навчаються у вищих військових навчальних закладах (за заочною формою навчання).

2.17. Документи індивідуальної підготовки

2.17.1. Основними документами, що визначають зміст та порядок проведення командирських (навчально-методичних, методичних, спеціальних) зборів є план індивідуальної підготовки, план проведення збору, розклад занять. Ці документи розробляються штабами і затверджуються: план індивідуальної підготовки – старшим начальником, план збору та розклад занять – керівником збору.

У Плані проведення командирського збору відображаються: навчальні цілі, час та місце проведення збору, склад учасників, розрахунок навчального часу за днями і предметами навчання, матеріально-технічне та інші види забезпечення збору з визначенням службових осіб, що відповідають за їх організацію, розрахунок прогнозованих витрат матеріальних засобів і коштів на підготовку та проведення збору. У розкладі занять відображаються: день проведення заняття, час проведення заняття, предмет навчання, тема, форма проведення заняття, місце проведення заняття, керівник заняття. Крім того, можуть бути вказані додаткові дані (наприклад, форма одягу, спорядження, озброєння тощо) (додаток 5).

2.17.2. В інтересах підготовки та проведення групової справи відпрацьовуються: план проведення групової справи (графічно на карті з додаванням пояснювальної записки); тактичне завдання для тих, яких навчають (загальна обстановка, часткова обстановка, довідкові дані, вказівки з підготовки до заняття); інші документи (план або замисел нарощування обстановки; дані обстановки доводяться до тих, яких навчають (ввідні), тощо).

2.17.3. Для індивідуальної тактичної літучки розробляються: замисел (на карті, з пояснювальною запискою); тактичне завдання з картою вихідної обстановки (для тих, яких навчають).

2.17.4. Під час підготовки радіотренування відпрацьовуються: план радіотренування на карті (схемі) з пояснювальною запискою; робочі карти (схеми) учасників радіотренування; схема організації радіозв'язку з визначенням радіомереж службових осіб, які залучаються до радіотренування; витяг із таблиці радіо даних та позивних службових осіб (текстуально на кожного учасника радіотренування); таблиця сигналів (виконується текстуально); план роботи керівника радіотренування; відомість обліку результатів проведення радіотренування, план створення реальних перешкод у радіомережах та графік створення реальних радіоперешкод. Ті, яких навчають, в ході радіотренування повинні мати: робочу карту з вихідною обстановкою та кодуванням, витяг із таблиці радіо даних та позивних службових осіб, таблицю сигналів управління (переговорну таблицю) тощо.

Детальний порядок розробки документів для групової вправи, індивідуальної тактичної літучки та радіотренування, порядок їх затвердження визначені відповідними настановами з бойової підготовки.

2.17.5. На кожне заняття індивідуальної підготовки керівником розробляється план-конспект або план проведення заняття.

У плані-конспекті відображається тема; вид заняття; час і місце проведення; перелік інформації, що використовувались під час підготовки до заняття; навчальні питання; зміст, порядок викладення навчального матеріалу та час, відведений на його вивчення; методичні способи і прийоми, що використовуються; матеріальне забезпечення заняття; порядок його використання. Ступінь деталізації матеріалу визначається керівником заняття і залежить від рівня його методичної підготовленості. Більш детальний план-конспект заняття складається у разі проведення занять з нової або складної теми.

План проведення заняття відображає порядок опрацювання навчальних питань, зміст навчального матеріалу розкривається не в ньому, а в іншому документі, що розробляється окремо (текст лекції тощо).

3. Всебічне забезпечення індивідуальної підготовки

3.1. Всебічне забезпечення індивідуальної підготовки.

3.1.1. Всебічне забезпечення індивідуальної підготовки полягає в організаційній діяльності командирів (начальників) та інших посадових осіб щодо забезпечення спланованих заходів індивідуальної підготовки за всіма напрямками постачання відповідно до обґрунтованих заявок і норм логістичного та фінансового забезпечення.

Основними завданнями всебічного забезпечення індивідуальної підготовки є:

створення необхідних запасів матеріально-технічних засобів і фінансових ресурсів для забезпечення виконання завдань індивідуальної підготовки;

планове забезпечення та розподіл між підпорядкованими підрозділами фінансових ресурсів та матеріально-технічних засобів;

організація всебічного забезпечення заходів індивідуальної підготовки;

організація обліку, зберігання та економного використання фінансових ресурсів і матеріально-технічних засобів;

аналіз ефективності використання виділених сил та засобів.

3.1.2. Командири (начальники) є організаторами всебічного забезпечення індивідуальної підготовки. Безпосереднє керівництво всебічним забезпеченням здійснюється їх заступниками з логістики (тилу, озброєння) та начальниками фінансово-економічних органів через підпорядковані їм служби.

3.1.3. Під час планування всебічного забезпечення індивідуальної підготовки:

а) проводяться необхідні розрахунки наявного моторесурсу (ресурсу) озброєння, облікової кількості озброєння та військової техніки, їх розподіл по групах експлуатації, річні норми експлуатації та інші питання;

б) визначаються (уточнюються) необхідні вихідні дані та виділені ліміти по видах постачання, потреба в пально-мастильних матеріалах, продовольства, речовому та квартирне-експлуатаційному майні для забезпечення запланованих заходів індивідуальної підготовки;

в) розраховується потреба у матеріально-технічних засобах та фінансових ресурсах, розрахунок виділення моторесурсів для забезпечення підготовки та проведення заходів індивідуальної підготовки;

г) розробляються відповідні додатки до Плану підготовки військової частини з необхідними розрахунками та в подальшому подаються заявки на отримання матеріально-технічних засобів та фінансових ресурсів для забезпечення заходів індивідуальної підготовки.

4. Створення та використання навчальної матеріально-технічної бази індивідуальної підготовки

4.1. В інтересах індивідуальної підготовки офіцерів тактичної ланки управління використовується навчальна матеріально-технічна база бойової підготовки. Вона є сукупністю матеріально-технічних засобів і спеціально обладнаних навчальних об'єктів (районів місцевості), які призначені для забезпечення навчання військовослужбовців та злагодженості органів управління тактичного рівня відповідно до планів підготовки.

До складових елементів навчальної матеріально-технічної бази індивідуальної підготовки офіцерів тактичної ланки управління, яка застосовується для навчання зазначеної категорії військовослужбовців належить: польова, приказармена, тренажерна база, навчальне програмне забезпечення, фільмотека, бібліотека навчальної та навчально-методичної літератури.

Особливості створення та використання навчальної матеріально-технічної бази, організації забезпечення підготовки військ (сил) Збройних Сил України військово-навчальним майном (у тому ж числі для індивідуальної підготовки) визначені відповідною інструкцією, яка затверджена наказом Генерального штабу Збройних Сил України.

5. Керівництво індивідуальною підготовкою

Керівництво індивідуальною підготовкою полягає в якісному плануванні, організації виконання прийнятих рішень та дієвому контролю.

5.1. Облік заходів індивідуальної підготовки та звітність

Навчальні матеріали проведених з офіцерами занять (плани, конспекти, лекції, індивідуальні завдання, тощо) зберігаються у штабі частини (підрозділу, інших організаційних структур, що організують та проводять індивідуальну підготовку) протягом навчального року.

Облік успішності та відвідування заходів індивідуальної підготовки та індивідуальні завдання тими, яких навчають, а також опрацювання тематики за предметами навчання ведеться в Журналі обліку індивідуальної підготовки, що зберігається у керівника групи індивідуальної підготовки і ведеться ним особисто впродовж навчального року.

По закінченню навчального року Журнал обліку індивідуальної підготовки зберігається протягом наступного року у нетаємному діловодстві, після чого знищується встановленим порядком.

У кожного офіцера повинні бути довідковий і робочий зошити для опрацювання матеріалів занять і самостійної роботи.

5.2. Контроль заходів індивідуальної підготовки

Контроль індивідуальної підготовки здійснюється з метою перевірки повноти і якості виконання планів індивідуальної підготовки, якості проведення заходів індивідуальної підготовки – керівниками, надання практичної допомоги командувачам (командирам, начальникам), а також вивчення досвіду підвищення індивідуальних спроможностей офіцерів.

Перевірку знань офіцерів за предметами індивідуальної підготовки здійснюють безпосередні начальники у ході контрольних занять та підсумкових перевірок. Результати перевірки відображаються у відомостях.

Заняття в групах індивідуальної підготовки перевіряються:

старшим начальником – один-два рази впродовж навчального року;

прямими начальниками – не рідше двох разів крім місяців проведення контрольних занять і підсумкових перевірок.

За результатами контролю – робиться запис у відповідному розділі Журналу обліку індивідуальної підготовки і доповідається старшому начальникові.

При виставленні оцінки набуття офіцером визначених індивідуальних спроможностей за навчальний рік враховуються:

рівень теоретичних знань (шляхом тестування (заліків, іспитів));

рівень практичних умінь (під час проведення навчань (тренувань), інших заходів повсякденної діяльності);

якість виконання індивідуального плану самостійної роботи (опрацювання індивідуального завдання та матеріалів в довідковому і робочому зошитах).

Оцінка набуття офіцером визначених індивідуальних спроможностей враховується в ході щорічного оцінювання офіцерів і є вирішальною під час призначення їх на вищі посади, присвоєнні військових звань, направленні на навчання до Національного університету оборони України, на курсову підготовку, у військові навчальні заклади інших держав та закордонні відрядження.

6. Вимоги, рекомендації та тематичний розрахунок годин за предметами навчання

ТАКТИЧНА (ТАКТИКО-СПЕЦІЛЬНА) ПІДГОТОВКА

Завдання навчання

Знати:основи підготовки і ведення сучасного загальновійськового бою; організацію, озброєння, бойові можливості підпорядкованих підрозділів; способи виконання тактичних завдань у всіх видах бойових дій; порядок організації взаємодії з підрозділами інших видів (родів) військ.

Вміти:готувати підрозділи до виконання бойового завдання; здійснювати планування застосування; твердо і безперервно управляти підпорядкованими і приданими підрозділами та вогнем у бою; навчати підпорядковані військові частини (підрозділи) впевнено діяти в різних умовах обстановки згідно з їх бойовим призначенням.

Методичні рекомендації

Тактична підготовка є провідною дисципліною навчання. Вона найбільш повно забезпечує підготовку офіцерів до практичних дій у сучасному бою та їх високу польову виучку. Видами занять з тактичної підготовки є: лекції, семінари, тактичні літучки, групові вправи.

Тематика з тактичної підготовки відпрацьовується шляхом послідовного проведення групових вправ за єдиним тактичним задумом з відпрацюванням питань бойової та мобілізаційної готовності в комплексі з розвідувальною, інженерною, спеціальною підготовкою, тактичною медициною, підготовкою з РХБ захисту, військової топографії, радіоелектронної боротьби та зі зв'язку. Для цього розробляється комплексне тактичне завдання. В основу підготовки з тактичної підготовки має бути закладено навчання офіцерів управління частинами (підрозділами) в бою, практичним діям на місцевості як в умовах застосування противником високоточної зброї, зброї масового ураження, так і з використанням тільки звичайних засобів ураження.

На кожному занятті з тактичної підготовки офіцери мають удосконалювати знання, вміння та навички, які набули з інших дисциплін. Тактична підготовка проводиться шляхом відпрацювання комплексного тактичного завдання на групових вправах у полі або на макеті місцевості.

ПЕРЕЛІК ТЕМ ТА ПРИБЛИЗНИЙ РОЗРАХУНОК ГОДИН

№ теми	Назва стандарту	Назва теми	Кількість годин	
			які мають підпорядкований особовий склад	які не мають підпорядкований особовий склад
1	СТІ 000Б(В-Ж).06Е(Ж).001	Основи сучасного загальновійськового бою	4 (1*)	4
2	СТІ 000Б(В-Ж).06Е(Ж).002	Ведення оборони	4 (1*)	9
3	СТІ 000Б(В-Ж).06Е(Ж).003	Ведення наступу	4 (1*)	9
4	СТІ 000Б(В-Ж).06Е(Ж).004	Пересування військ	4 (1*)	8
5	СТІ 000Б(В-Ж).06Е(Ж).005	Розташування на місці	4 (1*)	8
6	СТІ 000Б(В-Ж).06Е(Ж).006	Ведення стабілізаційних дій	4 (1*)	8
7	СТІ 000Б(В-Ж).06Е(Ж).007	Прийняття рішення по обстановці, що склалась, на ведення бою (бойових, спеціальних дій)	8	8
8	СТІ 000Б(В-Ж).06Е(Ж).008	Підготовка та ведення (організація забезпечення) бою (бойових, спеціальних дій)	6	6
РАЗОМ			38(20*)	60

Тема 1. Основи сучасного загальновійськового бою

Основи загальновійськового бою. Форми воєнних дій. Підготовка до ведення бойових (тактичних) дій. Військовий процес прийняття рішення (процедура управління підрозділом). Ведення загальновійськового бою.

Тема 2. Ведення оборони

Основи оборонного бою. Підготовка оборони. Військовий процес прийняття рішення (процедура управління підрозділом) на ведення оборони. Організація взаємодії з підрозділами інших видів (родів) військ під час підготовки та ведення оборонного бою. Ведення (забезпечення) оборони. Управління підрозділом під час виконання бойових завдань.

Тема 3. Ведення наступу

Основи наступального бою. Підготовка наступу. Військовий процес прийняття рішення (процедура управління підрозділом) на ведення наступу. Організація взаємодії з підрозділами інших видів (родів) військ під час підготовки та ведення наступального бою. Ведення (забезпечення) наступу

на противника, який обороняється, з положення безпосереднього зіткнення з ним та висуванням із глибини. Управління підрозділом під час наступу.

Тема 4. Пересування військ

Умови здійснення маршів. Маршові можливості та шиккування похідного порядку. Види перевезень, розрахунок на перевезення і порядок навантаження підрозділів. Підготовка до здійснення маршу, перевезення. Військовий процес прийняття рішення (процедура управління підрозділом) на пересування. Здійснення маршу у передбаченні вступу в бій. Управління підрозділом під час виконання бойових (тактичних) завдань.

Тема 5. Розташування на місці

Порядок розташування підрозділів на місці. Військовий процес прийняття рішення (процедура управління підрозділом) на розташування підрозділів у визначеному районі. Виконання завдань з забезпечення життєдіяльності та безпеки під час розташуванні на місці. Управління підрозділом під час розміщення у визначеному районі.

Тема 6. Ведення стабілізаційних дій

Основи стабілізаційних дій. Основні бойові, тактичні та вогневі завдання, що проводяться під час стабілізаційних діяч. Підготовка до виконання завдань. Військовий процес прийняття рішення (процедура управління підрозділом) на проведення стабілізаційних дій. Організація взаємодії з підрозділами інших видів (родів) військ під час виконання бойових (спеціальних) завдань. Ведення (забезпечення) стабілізаційних дій у визначеному секторі (району) відповідальності. Управління підрозділом під час виконання бойових (спеціальних) завдань.

Тема 7. Прийняття рішення по обстановці, що склалась, на ведення (організацію) бою (бойових, спеціальних дій)*

Заняття 1. Прийняття рішення по обстановці, що склалась, у оборонному бою.

Заняття 2. Прийняття рішення по обстановці, що склалась, у наступальному бою.

Заняття 3. Прийняття рішення по обстановці, що склалась, на вихід з оточення.

Заняття 4. Прийняття рішення по обстановці, що склалась, на ведення наступу у населеному пункті.

Заняття 5. Прийняття рішення по обстановці, що склалась, на здійснення пересування в передбаченні вступу в бій.

Заняття 6. Прийняття рішення по обстановці, що склалась, на виконання завдань під час участі у стабілізаційних діяч.

Примітка

* – *Теми літучок визначає командир військової частини (підрозділу) з урахуванням бойового завдання військової частини (підрозділу) та спроможностей, що визначенні для набуття (тематика може змінюватись за рішення командира військової частини).*

Тема 8. Підготовка та ведення (організація забезпечення) бою (бойових, спеціальних дій)*

Заняття 1. Підготовка та ведення (забезпечення) оборонних дій.

Заняття 2. Підготовка та ведення (забезпечення) оборони у населеному пункті (місті).

Заняття 3. Підготовка та ведення (забезпечення) наступальних дій.

Заняття 4. Підготовка та ведення (забезпечення) наступу у місті (населеному пункті).

Заняття 5. Підготовка та ведення (забезпечення) стабілізаційних дій.

Заняття 6. Підготовка та здійснення маршу.

Примітка

* – Темі групової вправи визначає командир військової частини (підрозділу) з урахуванням бойового завдання військової частини (підрозділу) та спроможностей, що визначенні для набуття (тематика може змінюватись за рішення командира військової частини).

ВОГНЕВА ПІДГОТОВКА

Завдання навчання

Знати: матеріальну частину штатного озброєння та його бойові можливості; правила експлуатації та обслуговування озброєння; теорію стрільби і вимоги Курсу стрільб зі стрілецької зброї та бойових машин.

Вміти: готувати штатне озброєння до стрільби, ефективно використовувати його бойові можливості; усувати несправності, що виникають при стрільбі; впевнено управляти вогнем підрозділу в різних видах бою.

Методичні рекомендації

Вогнева підготовка – один з основних предметів навчання, складова частина польової виучки офіцерів. На заняттях з вогневої підготовки основна увага офіцерів звертається на подальше вивчення теорії та правил стрільби, зразків озброєння (приладів), правил їх бойового застосування та обслуговування, удосконалення практичних вмінь та навичок в діях при озброєнні, управлінні вогнем підрозділу. Офіцери вивчають матеріальну частину озброєння та правила стрільби самостійно. Основними формами навчання офіцерів є практичні та інструкторське-методичні заняття.

ПЕРЕЛІК ТЕМ ТА ПРИБЛИЗНИЙ РОЗРАХУНОК ГОДИН

№ теми	Назва стандарту	Назва теми	Кількість годин	
			які мають підпорядкований особовий склад	які не мають підпорядкований особовий склад
1	СТІ000Б(В-Ж).09Е(Ж).001	Підготовка стрілецької зброї, озброєння машин до стрільби	2	4
2	СТІ000Б(В-Ж).09Е(Ж).002	Прийоми і способи ведення вогню зі стрілецької зброї, озброєння БМП (танків, БТР)	8	20
РАЗОМ			10	24

Тема 1. Підготовка стрілецької зброї, озброєння бойових машин до стрільби

Заходи безпеки при проведенні вогневих тренувань та стрільб. Проведення обслуговування зброї та боєприпасів перед стрільбою. Огляд, підготовка зброї (озброєння) до стрільби. Вивірка прицілів, озброєння бойових машин. Приведення зброї до нормального бою.

Тема 2. Прийоми і способи ведення вогню зі стрілецької зброї, озброєння бойових машин (броньованих машин, БМП, БТР, танків)

Розвідка цілей спостереженням, визначення дальностей та вихідних установок для стрільби, подання цілевказань при діях у пішому порядку (на броньованих машинах, БМП, БТР, танках) вдень (вночі). Удосконалення навиків у діях при озброєнні бойових машин під час ведення вогню різними способами по цілях, що з'являються та рухаються, вдень (вночі). Виконання вправ контрольних (навчальних) стрільб. Управління вогнем підрозділу.

ВОДІННЯ

Завдання навчання

Знати: основи руху, правила водіння машин і вимоги Курсу водіння.

Вміти: водити бойові машини (автомобілі), в різних умовах місцевості та погоди, а також у будь-яку пору року та доби на максимально можливих швидкостях; навчати водінню підлеглих.

Методичні рекомендації

Відповідальність за організацію навчання водінню покладається на командирів усіх ланок та їх заступників з озброєння. Основним завданням навчання водінню бойових машин (автомобілів) є досягнення офіцерами високих результатів засвоєння теорії руху та практики керування машиною в короткий термін з мінімальною витратою моторесурсів.

Основними формами навчання водінню бойових машин (автомобілів) є практичні та інструкторське-методичні заняття. Правила водіння офіцери вивчають самостійно.

ПЕРЕЛІК ТЕМ ТА ПРИБЛИЗНИЙ РОЗРАХУНОК ГОДИН

№ теми	Назва стандарту	Назва теми	Кількість годин	
			які мають підпорядкований особовий склад	які не мають підпорядкований особовий склад
1	СТІ000Б(В-Ж).13Е(Ж).001	Водіння бойових, гусеничної та автомобільної техніки у складних умовах місцевості	4	6
РАЗОМ			4	6

Тема 1. Водіння автомобіля, БМП (танка, БТР) у складних умовах місцевості

Водіння автомобіля, БМП (танка, БТР) із максимально можливою швидкістю при правильному подоланні перешкод на місцевості, характерній для дислокації військ.

РОЗВІДУВАЛЬНА ПІДГОТОВКА

Завдання навчання

Знати: порядок організації та ведення розвідки у різних видах бою; організацію, озброєння, бойові можливості й тактику дій військових частин і підрозділів противника на два ступені вище посади, яку вони займають.

Вміти: організовувати розвідку та управляти органами розвідки в різних видах бою; здійснювати збір та узагальнення розвідувальних відомостей, робити обґрунтовані висновки із оцінювання противника; проводити заняття з розвідувальної підготовки з урахуванням досвіду виконання завдань розвідки в ООС (раніше АТО).

Методичні рекомендації

Тематика розвідувальної підготовки відпрацьовується у комплексі з заняттями з тактичної (тактико-спеціальної) підготовки. В основу підготовки має бути закладено навчання офіцерів порядку здобуття розвідувальних відомостей про склад і імовірний характер дій противника, їх аналіз та врахування висновків з оцінки противника під час планування застосування підлеглих підрозділів.

ПЕРЕЛІК ТЕМ ТА ПРИБЛИЗНИЙ РОЗРАХУНОК ГОДИН

№ теми	Назва стандарту	Назва теми	Кількість годин	
			які мають підпорядкований особовий склад	які не мають підпорядкований особовий склад
1	СТІ000Б(В-Ж).08Е(Ж).001	Організація і ведення розвідки в різних видах бою	6	8
РАЗОМ			6	8

Тема 1. Організація і ведення розвідки в різних видах бою

Склад, положення та імовірний характер дій противника у смузі дій своїх військ, шиківання бойового порядку противника.

Організація розвідки: аналіз отриманого завдання, визначення завдань розвідувальним органам на ведення розвідки, порядок організації взаємодії та управління. Доповідь результатів розвідки.

Порядок постановки завдань розвідувальним органам:

на своєчасне викриття складу, стану та положення противника, можливого характеру його дій;

визначення місць розташування вогневих та інших засобів ураження противника, його резервів, пунктів управління та радіоелектронних засобів.

Організація збору розвідувальних відомостей про противника.

Особливості постановки (уточнення) завдань розвідувальним органам у різних видах бою.

Порядок організації взаємодії у ході коректування вогню артилерії та надання цілевказівки.

СПЕЦІАЛЬНА ПІДГОТОВКА

Знати: вимоги керівних документів за напрямком діяльності; функціональні обов'язки за посадою; порядок роботи на пунктах управління (під час бойової роботи); структуру, зміст, правила розроблення та оформлення документів посадових осіб за напрямком діяльності.

Вміти: розробляти документи (накази, розпорядження, звіти, пропозиції тощо) відповідно до функціональних обов'язків; проводити оперативне-тактичні розрахунки, виконувати завдання під час ведення бойової роботи, в тому числі на техніці.

Методичні рекомендації

Тематика спеціальної підготовки визначається командирами військових частин, керівниками структурних підрозділів за напрямками діяльності та затверджується командувачами (командирами) органів військового управління та начальниками структурних підрозділів Генерального штабу Збройних Сил України. Розрахунок годин за темами не повинен бути не менше загальної кількості годин на спеціальну підготовку відповідно до додатка 3.

Під час визначення тематики, потрібно врахувати наступні обов'язкові для вивчення та відпрацювання питання:

порядок виконання функціональних обов'язків військовослужбовцями:

- а) в мирний час відповідно до займаної посади та на один ранг вище;
- б) в особливий період в складі центрів (відділів, груп) пунктів управління;

порядок організації і здійснення заходів в ході підготовки та ведення бойових дій за відповідними напрямками діяльності.

ТЕХНІЧНА ПІДГОТОВКА

Завдання навчання

Знати: матеріальну частину штатної техніки, правила її експлуатації та зберігання, прийоми найбільш ефективного застосування в бою.

Вміти: повно використовувати бойові та технічні можливості штатної техніки, правильно організувати її експлуатацію та зберігання.

Методичні рекомендації

Головна увага на заняттях з технічної підготовки звертається на глибоке вивчення штатної техніки, правил її експлуатації та обслуговування, набуття (удосконалення) практичних вмінь та навичок у підготовці штатної техніки до застосування. Вивчення матеріальної частини техніки і вдосконалення практичних навиків з експлуатації та обслуговування машин проводяться, як правило, в парках і технічних класах з використанням навчально-тренувальних засобів.

ПЕРЕЛІК ТЕМ ТА ПРИБЛИЗНИЙ РОЗРАХУНОК ГОДИН

№ теми	Назва стандарту	Назва теми	Кількість годин	
			які мають підпорядкований особовий склад	які не мають підпорядкований особовий склад
1	СТІ000Б(В-Ж).12Е(Ж).001	Особливості загальної будови машин	2	2
2	СТІ000Б(В-Ж).12Е(Ж).002	Технічне обслуговування машин	4	6
3	СТІ000Б(В-Ж).12Е(Ж).003	Особливості експлуатації машин у зимових (літніх) умовах	2	3
4	СТІ000Б(В-Ж).12Е(Ж).004	Підготовка машин до зберігання	2	3
РАЗОМ			10	14

Тема 1. Особливості загальної будови машин

Конструктивні особливості агрегатів вузлів та деталей бойових машини (автомобілів). Основні зразки озброєння і техніки та правила їх експлуатації.

Тема 2. Технічне обслуговування машин

Вимоги статутів, наказів, директив, рекомендацій та інструкцій з експлуатації, зберігання та ремонту озброєння і техніки. Обов'язки командира щодо підтримання машин у постійній бойовій готовності та запобігання нещасним випадкам у процесі експлуатації. Обсяг, періодичність і порядок проведення контрольного огляду, щоденного та номерних технічних обслуговувань із застосуванням обладнання стаціонарних і рухомих засобів обслуговування. Перевірка технічного стану машин. Дефектування машин. Визначення оцінки машині та підрозділу (військовій частині).

Тема 3. Особливості експлуатації машин у зимових (літніх) умовах

Обсяг робіт, що виконуються на машині при підготовці її до зимової (літньої) експлуатації. Особливості експлуатації.

Тема 4. Підготовка машин до зберігання

Підготовка бойової машини (автомобіля) до тривалого (короткочасного) зберігання. Обсяг робіт при підготовці озброєння і техніки до зберігання. Виконання робіт з обслуговування, зняття машин зі зберігання та приведення їх у готовність до бойового застосування. Особливості обслуговування машин.

МЕТОДИЧНА ПІДГОТОВКА**Завдання навчання**

Знати: керівні документи з навчання та виховання підлеглих і методичні рекомендації щодо організації навчального процесу; більш ефективні форми та методи навчання і виховання особового складу військової частини, підрозділу і шляхи інтенсифікації навчального процесу.

Вміти: якісно розробляти документи з бойової підготовки; ефективно використовувати навчальний час, навчально-тренувальні засоби та об'єкти навчально-матеріальної бази у процесі навчання.

Методичні рекомендації

У даній Програмі приведена приблизна тематика методичних занять, що проводяться на зборах, і спрямована на підвищення методичної майстерності офіцерів. Залежно від завдань, які вирішуються військовою частиною, тематика методичних занять може уточнюватися.

Заняття з методичної підготовки спрямовуються на подальше прищеплення та вдосконалення навиків офіцерів в організації та методиці проведення занять з різних предметів. На цих заняттях головна увага звертається на застосування найбільш ефективних методів і прийомів навчання особового складу. Удосконалення методичної майстерності офіцерів здійснюється на інструкторське-методичних, показових заняттях та інструктажах, а також шляхом самостійної розробки офіцерами планів (конспектів, лекцій та ін.) проведення навчань і занять.

ПЕРЕЛІК ТЕМ ТА ПРИБЛИЗНИЙ РОЗРАХУНОК ГОДИН

№ теми	Назва стандарту	Назва теми	Кількість годин	
			які мають підпорядкований особовий склад	які не мають підпорядкованих особовий склад
1	СТІ000Б(В-Ж).42Е(Ж).001	Організація та методика проведення занять з тактичної підготовки	1	2
2	СТІ000Б(В-Ж).42Е(Ж).002	Організація та методика проведення занять з вогневої підготовки	1	2
3	СТІ000Б(В-Ж).42Е(Ж).003	Організація та методика підготовки і проведення робіт щодо догляду за озброєнням, бойовою та іншою технікою	1	2
4	СТІ000Б(В-Ж).42Е(Ж).004	Організація та методика підготовки і проведення занять з водіння	1	2
5	СТІ000Б(В-Ж).42Е(Ж).005	Організація та методика проведення занять з фізичної підготовки	1	2
6	СТІ000Б(В-Ж).42Е(Ж).006	Методика організації та проведення заходів підготовки. Аналіз проведених дій	1	2
РАЗОМ			6	12

Тема 1. Організація та методика проведення занять з тактичної підготовки

Організація та методика проведення групової вправи, тактичної літучки з офіцерами.

Організація та методика підготовки та проведення занять з тактичної (тактико-спеціальної) підготовки з особовим складом.

Тема 2. Організація та методика проведення занять з вогневої підготовки

Організація та методика підготовки та проведення занять з вогневої підготовки з офіцерами та особовим складом підрозділів.

Тема 3. Організація та методика підготовки і проведення робіт щодо догляду за озброєнням, бойовою та іншою технікою

Методика підготовки паркового дня та порядок контролю за роботами з обслуговування озброєння, бойової та іншої техніки. Організація та методика підготовки та проведення занять з технічної (спеціальної) підготовки.

Тема 4. Організація та методика підготовки і проведення занять з водіння

Організація та методика занять з водіння БМП (танка, автомобіля, озброєння та техніки родів військ і спеціальних військ).

Тема 5. Організація, методика підготовки та проведення занять з фізичної підготовки

Організація, методика підготовки та проведення занять з фізичної підготовки.

Організація і методика проведення ранкової фізичної зарядки, спортивно-масової роботи.

Тема 6. Методика організації та проведення заходів підготовки. Аналіз проведених дій

Організація та проведення заходів навчального процесу у частині, підрозділі. Методика планування бойової підготовки. Порядок ведення обліку навчального процесу бойової підготовки у частині, підрозділі. Аналіз проведених дій.

ОХОРОНА ДЕРЖАВНОЇ ТАЄМНИЦІ

За результатами вивчення офіцери повинні:

знати – вимоги чинного законодавства з питань захисту інформації з обмеженим доступом;

вміти – організовувати заходи охорони державної таємниці в структурному підрозділі;

користуватися інформацією, яка віднесена до державної таємниці.

ПЕРЕЛІК ТЕМ ТА РОЗРАХУНОК НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ

№ теми	Назва стандарту	Назва теми	Кількість годин, вид заняття
1	СТІ000Б(В-Ж).43Е(Ж).001	Організація захисту інформації з обмеженим доступом у Міністерстві оборони України та ЗС України самостійна робота	1 (с. р.)
2	СТІ000Б(В-Ж).43Е(Ж).002	Складання та оформлення службових та секретних документів самостійна робота	1 (с. р.)
3	СТІ000Б(В-Ж).43Е(Ж).003	Забезпечення режиму секретності під час поводження з матеріальними носіями секретної інформації самостійна робота	1 (с. р.)
4	СТІ000Б(В-Ж).43Е(Ж).004	Організація скритого управління військами (силами) під час підготовки та застосування Сил оборони держави. Вимоги скритності управління військами (силами) в операціях та порядок їх виконання.	2 (с. р.)
5	СТІ000Б(В-Ж).43Е(Ж).005	Забезпечення безпеки інформації у інформаційно-телекомунікаційних системах самостійна робота	1 (с. р.)
6	СТІ000Б(В-Ж).43Е(Ж).006	Організація технічного захисту інформації у ЗС України самостійна робота	1 (с. р.)
7	СТІ000Б(В-Ж).43Е(Ж).007	Визначення рівня знань. Залік	1 (с. р.)
РАЗОМ			7/1

ПІДГОТОВКА З РАДІАЦІЙНОГО, ХІМІЧНОГО, БІОЛОГІЧНОГО ЗАХИСТУ

Завдання навчання

Знати: основні положення про хімічні, біологічні, радіологічні та ядерні загрози.

Вміти: практично виконувати (планувати) завдання за призначенням з урахуванням хімічних, біологічних, радіологічних та ядерних загроз під час підготовки та ведення різних видів бою (бойових дій).

Методичні рекомендації

Основна увага підготовки з РХБ захисту звертається на глибоке вивчення хімічних, біологічних, радіологічних та ядерних загроз, що виникають під час застосування противником ХБРЯ зброї, а також руйнування радіаційних та хімічних потенційно-небезпечних об'єктів (далі ПНО). Навчання командирів (начальників), штабів, начальників родів військ,

спеціальних військ і служб швидкому та об'єктивному оцінюванню РХБ обстановки, проведенню в обмежені терміни ліквідації наслідків застосування противником ХБРЯ зброї, руйнувань ПНО, поновленню боєздатності військ і здійсненню широкого маневру збереженими силами і засобами. Конкретний зміст занять визначається командиром з'єднання (частини), виходячи з рівня підготовки офіцерів.

Усі практичні заняття забезпечуються відповідною матеріальною частиною та навчально-тренувальними засобами у кількості, що потрібна для їх ефективного проведення.

ПЕРЕЛІК ТЕМ ТА ПРИБЛИЗНИЙ РОЗРАХУНОК ГОДИН

№ теми	Назва стандарту	Назва теми	Кількість годин	
			які мають підпорядкований особовий склад	які не мають підпорядкований особовий склад
1	СТІ000Б(В-Ж).15Е(Ж).001	Хімічні, біологічні, радіологічні та ядерні загрози. Основні положення РХБ захисту військ (сил)	4	8
РАЗОМ			4	8

Тема 1. Хімічні, біологічні, радіологічні та ядерні загрози. Основні положення РХБ захисту військ (сил)

Основні положення про хімічну, біологічну, радіологічну та ядерну зброю та засоби їх доставки, загрози руйнування ПНО. Визначення прогнозованих показників втрату особовому складі, стану зараженості озброєння та військової техніки. Організація РХБ захисту військ (сил). Підготовка висновків з оцінки РХБ обстановки для прийняття управлінського рішення.

ПІДГОТОВКА З ОСНОВ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ВІЙСЬК

Завдання навчання

Знати: основні положення законодавства України з питань екологічної безпеки, вимог вітчизняного та міжнародного законодавства в ході виконання заходів військової діяльності.

Вміти: організовувати та практично виконувати завдання екологічної безпеки у військах (силах) в ході повсякденної діяльності та під час навчань (тренувань).

Методичні рекомендації

Основна увага підготовки з основ екологічної безпеки військ звертається на поглиблене вивчення основних термінів та визначень з екології, екологічних проблем сучасного світу, організації екологічної безпеки у військах (силах) в ході виконання заходів повсякденної діяльності та навчань (тренувань).

Особлива увага повинна приділятися вивченню дотримання законодавства України, міжнародних актів до яких приєдналась Україна, дотриманню вимог екологічного законодавства у військах (силах) під час зберігання, транспортування небезпечних речовин, участі частин і підрозділів ЗС України у ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

Усі заняття забезпечуються відповідною навчально-матеріальною базою що потрібна для їх ефективного проведення.

ПЕРЕЛІК ТЕМ ТА ПРИБЛИЗНИЙ РОЗРАХУНОК ГОДИН

№ теми	Назва стандарту	Назва теми	Кількість годин	
			які мають підпорядкований особовий склад	які не мають підпорядкований особовий склад
1	СТІ000Б(В-Ж).23Е(Ж).001	Основи екологічної безпеки військ (сил)	1	2
РАЗОМ			1	2

Тема 1. Основи екологічної безпеки військ (сил)

Основні терміни та визначення в екології. Основні завдання забезпечення екологічної безпеки військової діяльності. Організація заходів екологічної безпеки у військовій частині. Вимоги до вітчизняного та міжнародного законодавства під час проведення військових навчань.

РАДІОЕЛЕКТРОННА БОРОТЬБА

Завдання навчання

Знати: основи радіоелектронної боротьби в різних видах бою; тактико-технічні характеристики систем і засобів радіоелектронної розвідки, РЕБ та управління військами і зброєю противника.

Вміти: організувати захист військових частин (підрозділів) від радіоелектронної розвідки і високоточної зброї противника та управляти підпорядкованими військовими частинами (підрозділами) в умовах радіоперешкод у різних видах бою.

Методичні рекомендації

У ході занять вивчаються основи радіоелектронної боротьби та її вплив на ведення бойових дій. Основна увага приділяється вивченню організаційних та технічних заходів радіоелектронного захисту радіоелектронних засобів та навчанню щодо їх практичного виконання у бойовій обстановці з метою забезпечення захисту радіоелектронних засобів від радіоелектронної розвідки та радіоелектронного по давлення противника.

Зміст занять визначається командиром військової частини (підрозділу), враховуючи рівень знань та практичної навченості офіцерів.

Практичне відпрацювання виконання заходів радіоелектронного захисту радіоелектронних засобів здійснюється у ході проведення навчань (тренувань).

ПЕРЕЛІК ТЕМ ТА ПРИБЛИЗНИЙ РОЗРАХУНОК ГОДИН

№ теми	Назва стандарту	Назва теми	Кількість годин	
			які мають підпорядкований особовий склад	які не мають підпорядкований особовий склад
1	СТІ000Б(В-Ж).51Е(Ж).001	Радіоелектронна боротьба у різних видах бою	5	4
РАЗОМ			5	4

Тема 1. Радіоелектронна боротьба у різних видах бою

Вплив РЕБ на ведення бойових дій. Об'єкти та цілі радіоелектронного подавлення. Управління з'єднанням (військовою частиною, підрозділом) і вогнем в умовах радіоперешкод. Сили і засоби РЕБ, які залучаються для забезпечення дій механізованих (танкових) з'єднань (військових частин), їх можливості. Заходи захисту від радіоелектронної розвідки та радіоперешкод противника та порядок їх виконання. Забезпечення радіоелектронного захисту радіоелектронних засобів в бою.

ІНЖЕНЕРНА ПІДГОТОВКА**Завдання навчання**

Знати: основи інженерного забезпечення в ході підготовки та ведення бою (бойових дій), сили і засоби що виконують завдання інженерного забезпечення.

Вміти: організувати виконання завдань інженерного забезпечення в частинах (підрозділах) в різних видах бою (фортифікаційне обладнання; маскування позицій і районів розташування військ; прикриття їх мінно-вибуховими загородженнями; подолання загороджень і перешкод; форсування водних перешкод) та проводити заняття з інженерної підготовки.

Методичні вказівки

Основна увага з інженерної підготовки звертається на поглиблене вивчення тактики дій інженерних підрозділів, порядку застосування засобів інженерного озброєння їх зберігання та заходи безпеки при поводженні з ними. Вивчення засобів інженерного озброєння і вдосконалення практичних навиків щодо їх застосування проводиться, як правило, на засобах інженерного озброєння у парках бойових машин, навчальних(тактичних) полях та класах. Зміст занять визначається командиром частини (підрозділу), враховуючи рівень навченості офіцерів.

ПЕРЕЛІК ТЕМ ТА ПРИБЛИЗНИЙ РОЗРАХУНОК ГОДИН

№ теми	Назва стандарту	Назва теми	Кількість годин	
			які мають підпорядкований особовий склад	які не мають підпорядкований особовий склад
1	СТІ000Б(В-Ж).16Е(Ж).001	Інженерне забезпечення в різних видах бою	5	6
РАЗОМ			5	6

Тема 1. Інженерне забезпечення в різних видах бою

Організація фортифікаційного обладнання позицій, районів зосередження вогневих рубежів і рубежів розгортання для проведення контратак, позиційних районів і районів вогневих позицій із застосуванням засобів механізації, збірних конструкцій та місцевих будівельних матеріалів. Порядок розподілу сил і засобів, послідовність і терміни фортифікаційного обладнання позицій, районів, ділянок оборони, створення системи інженерних загороджень. Особливості обладнання шляхів маневру. Виконання інженерних заходів щодо захисту від високоточної зброї, маскування, обладнання пунктів водопостачання.

Визначення обсягу і послідовності фортифікаційного обладнання вихідного району для наступу. Підготовка шляхів для висування до переднього краю противника. Забезпечення руху і маневру в ході наступу, подолання загороджень, руйнувань та перешкод перед переднім краєм і в глибині оборони противника, в тому числі, мінних полів, встановлених засобами дистанційного мінування.

Організація інженерного забезпечення наступу із положення безпосереднього зіткнення з противником: визначення щільності мінно-вибухових загороджень, порядку підготовки проходів, шляхів висування, маневру та способів їх позначення.

ПІДГОТОВКА ЗІ ЗВ'ЯЗКУ

Завдання навчання

Знати: загальні питання організації зв'язку, призначення, основні тактико-технічні характеристики табельної техніки зв'язку, види та зміст технічного обслуговування засобів зв'язку, правила безпеки зв'язку і ведення телефонних переговорів по каналах зв'язку.

Вміти: організовувати зв'язок з підпорядкованими та взаємодіючими частинами (підрозділами) в різних видах бою, використовувати засоби зв'язку в різних умовах.

Методичні рекомендації

Заняття мають проводитися на групових вправах у системі комплексного тактичного завдання. Тренування у роботі на засобах зв'язку (радіотренування) проводяться в радіомережах чи радіонапрямах згідно з правилами радіообміну та з дотриманням дисципліни зв'язку.

Вміння та навички в роботі на засобах зв'язку вдосконалюються на заняттях з вогневої підготовки, водіння та інших предметів навчання.

ПЕРЕЛІК ТЕМ ТА ПРИБЛИЗНИЙ РОЗРАХУНОК ГОДИН

№ теми	Назва стандарту	Назва теми	Кількість годин	
			які мають підпорядкований особовий склад	які не мають підпорядкований особовий склад
1	СТІ000Б(В-Ж).14Е(Ж).001	Зв'язок у військових частинах (підрозділах)	5	8
РАЗОМ			5	8

Тема 1. Зв'язок у військових частинах (підрозділах)

Основні завдання зв'язку щодо забезпечення управління та вимоги до нього. Види та засоби зв'язку, їх призначення та характеристика. Способи організації радіозв'язку, проводового зв'язку та зв'язку рухомими засобами. Правила радіообміну. Забезпечення безпеки зв'язку під час ведення телефонних розмов. Практична робота на штатних засобах зв'язку.

Призначення, тактико-технічні характеристики переносних радіостанцій MOTOROLA MOTOTRBO DP-4400, DM-4600, DP-4800 та ретранслятору MOTOROLA MOTOTRBO DR-3000.

Призначення, основні тактико-технічні характеристики, склад телекомунікаційних комплектів ТК-1, ТК-2, ТК-3, ТК-4. Розгортання абонентської телефонної мережі з використанням ТК-1.

Призначення, основні тактико-технічні характеристики, склад комплекту системи супутникового зв'язку TOOWAY та порядок його налаштування.

Призначення, основні тактико-технічні характеристики, склад комплектів УКХ радіостанції HARRIS RF-7850M-НН, КХ радіостанції HARRIS RF-7800Н-МР. Організація УКХ, КХ радіозв'язку з використанням радіостанції. Робота на радіостанції у різних режимах.

Призначення, основні тактико-технічні характеристики, склад комплекту УКХ радіостанцій виробництва компанії ASELSAN: VRC-9661, PRC-9661, PRC-9651, PRC-5712. Робота на радіостанції у різних режимах.

ВІЙСЬКОВА ТОПОГРАФІЯ

Завдання навчання

Знати: порядок і методику вивчення та оцінки тактичних властивостей місцевості в різних видах бою, способи орієнтування і цілевказання.

Вміти: оцінювати місцевість під час організації бою, орієнтуватися на ній різноманітними способами вдень і вночі, інших умовах обмеженої видимості; наносити елементи тактичної обстановки на топографічну карту, визначати їх координати, виконувати цілевказання; користуватися навігаційною апаратурою, а саме СН-3003М – для користування особовим складом, СН-4215 – для установки на техніку.

Методичні рекомендації

Основна увага з підготовки звертається на вміння підготувати висновки з оцінки місцевості для прийняття рішення, а саме, провести повний аналіз тактичних властивостей місцевості. Вивчення та оцінка тактичних властивостей місцевості по карті та в ході рекогносцировки проводиться, як правило, на полі та навчальних класах. Конкретний зміст занять визначається командиром частини, виходячи з рівня підготовки офіцерів.

ПЕРЕЛІК ТЕМ ТА ПРИБЛИЗНИЙ РОЗРАХУНОК ГОДИН

№ теми	Назва стандарту	Назва теми	Кількість годин	
			які мають підпорядкований особовий склад	які не мають підпорядкований особовий склад
1	СТІ000Б(В-Ж).20Е(Ж).001	Вивчення та оцінка тактичних властивостей місцевості по карті та в ході рекогносцировки	5	8
РАЗОМ			5	8

Тема 1. Вивчення та оцінка тактичних властивостей місцевості по карті та в ході рекогносцировки

Вивчення та оцінка по топографічній карті умов прохідності місцевості в районі дій підрозділу, орієнтування, спостереження, ведення вогню та інженерного обладнання, захисних та маскувальних властивостей місцевості в районах розташування противника і своїх військ. Вивчення та оцінка місцевості в ході рекогносцировки при організації бою (бойових дій). Огляд місцевості в районі розташування своїх військ і перед переднім краєм. Вивчення видимих елементів і об'єктів місцевості та оцінка їх впливу на ведення бойових дій противником і своїми військами. Встановлення стану прохідності місцевості та можливостей маневру. Визначення найбільш вигідних шляхів підходу, районів, ділянок і рубежів, умов маскування, спостереження, ведення вогню та інженерного обладнання місцевості, її захисних властивостей. Підготовка висновків з оцінки тактичних властивостей місцевості для прийняття рішення щодо використання її вигідних властивостей і обмеження негативного впливу.

ТАКТИЧНА МЕДИЦИНА**Завдання навчання**

Знати: основи медичного забезпечення бойових дій військової частини (підрозділу) у різних видах бою та зміст заходів надання домедичної (першої медичної) допомоги.

Вміти: організувати основні заходи медичного забезпечення (евакуація, медичне постачання, санітарно-гігієнічні, протиепідемічні заходи) військової частини (підрозділу) у різних видах бою, а також володіти прийомами надання домедичної (першої медичної) допомоги в порядку само- та взаємодопомоги при пораненнях і нещасних випадках.

Методичні рекомендації

Увага з підготовки звертається на вміння організувати проведення заходів медичного забезпечення у підлеглому підрозділі під час виконання бойових (спеціальних) завдань, удосконалення практичних навичок у наданні домедичної (першої медичної підготовки).

ПЕРЕЛІК ТЕМ ТА ПРИБЛИЗНИЙ РОЗРАХУНОК ГОДИН

№ теми	Назва стандарту	Назва теми	Кількість годин	
			які мають підпорядкований особовий склад	які не мають підпорядкований особовий склад
1	СТІ000Б(В-Ж).21Е(Ж).001	Основи медичного забезпечення військової частини (підрозділу)	3	4
2	СТІ000Б(В-Ж).21Е(Ж).002	Надання домедичної (першої медичної) допомоги у різних видах бою	2	4
РАЗОМ			5	8

Тема 1. Основи медичного забезпечення військової частини (підрозділу)

Мета та основні завдання медичного забезпечення, принципи його здійснення. Сили і засоби медичного забезпечення, їх призначення та структура. Особливості санітарно-гігієнічних та протиепідемічних заходів в бою (бойових діях). Організація збору та евакуації поранених і хворих з поля бою до медичних підрозділів (медичного пункту, медичної роти) військових частин. Порядок отримання та використання засобів індивідуального медичного захисту.

Тема 2. Надання домедичної (першої медичної) допомоги у різних видах бою

Поняття домедичної (першої медичної) допомоги та загальний порядок її організації. Правила надання домедичної (першої медичної) допомоги пораненим і хворим в порядку само - та взаємодопомоги при пораненнях і нещасних випадках з урахуванням особливостей бойової (тактичної) обстановки (зупинка кровотечі, іммобілізація при переломах, знеболювання тощо)

БЕЗПЕКА ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ

За підсумками навчання офіцери повинні:

знати – основні поняття та значення безпеки військової служби у Збройних Силах України. Основні складові безпеки військової служби;

вміти – здійснювати контроль та оцінювати стан безпеки військової служби та її складових у військових частинах, установах ЗС України.

ПЕРЕЛІК ТЕМ ТА РОЗРАХУНОК НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ

№ теми	Назва стандарту	Назва теми	Кількість годин, вид заняття
1.	СТІ000Б(В-Ж).60Е(Ж).001	Порядок організації і здійснення заходів безпеки військової служби	2 (с. р.)
2.	СТІ000Б(В-Ж).60Е(Ж).002	Вимоги нормативних та керівних документів за напрямком діяльності безпеки військової служби	2 (с. р.)
3.	СТІ000Б(В-Ж).60Е(Ж).003	Методика перевірки та надання допомоги військам (силам), здійснення контролю за напрямком діяльності безпеки військової служби	2 (с. р.)
4.	СТІ000Б(В-Ж).60Е(Ж).004	Визначення рівня знань. залік	/1
РАЗОМ			6(1)

7. Методичні рекомендації щодо використання положень Програми індивідуальної підготовки офіцерів тактичної ланки управління Збройних Сил України

7.1. Перелік предметів індивідуальної підготовки, тематичний розрахунок годин та їх зміст можуть бути уточнені рішеннями відповідних командувачів оперативних командувань, керівників структурних підрозділів Генерального штабу ЗС України (що мають частини безпосереднього підпорядкування) та інших органів військового управління, які знаходяться на окремих штатах і виконують функції Генерального штабу ЗС України на підставі відповідних наказів виданих ними. При цьому забороняється зменшувати загальну кількість годин, яка відведена на індивідуальну підготовку, згідно з цією програмою.

7.2. Положення даної Програми можуть використовуватися відповідними керівниками структурних підрозділів (установ та їм рівних) Міністерства оборони України для навчання, удосконалення знань та оволодіння навичками і вміннями офіцерів тактичної ланки управління підлеглим офіцерським складом, що за рівнем освіти (посадами) відповідає тактичному рівню.

Начальник Головного управління доктрин та підготовки Генерального штабу Збройних Сил України
генерал-майор

Олексій ТАРАН

ПОРЯДОК
розробки комплексного тактичного завдання

План комплексного тактичного завдання, що розробляється на великомасштабній карті (1:100000 або 1:50000), відображає:

комплексну тему, навчальні цілі тактичного завдання та склад тих, яких навчають;

тактичний замисел, на фоні якого передбачається відпрацювання всіх навчальних питань, загальні відомості про склад, характер дій військ сторін з кожної теми, яка відпрацьовується, з урахуванням розробленого навчального оперативно-стратегічного фону для підготовки оперативної ланки управління;

основні показники бойових дій:

фронт і глибини бойових завдань частини та підрозділу, тактичні щільності та можливі співвідношення сил і засобів, темпи наступу, швидкості маршу тощо;

райони (місця) занять та послідовність проведення занять у них;

розрахунок годин з тем та занять, включених у тактичне завдання, з поділом по місяцях;

заходи щодо підготовки керівника занять (начальників родів військ, служб, відділень), а також інших посадових осіб, що залучаються до їх проведення;

довідкові дані, необхідні для відпрацювання навчальних питань.

За необхідності частина цих даних може відобразитися у пояснювальній записці.

План підписується командиром військової частини та затверджується відповідними командувачами Десантно-штурмових військ, Сил спеціальних операцій, оперативних командувань, командирами повітряних, Морської піхоти, морського командувань.

Розробка плану комплексного тактичного завдання включає:

визначення вихідних даних (теми, навчальних цілей) військової частини;

усвідомлення вихідних даних офіцерами штабу і керівниками занять;

уточнення змісту, послідовності відпрацювання тем і проведення занять, включених до завдання, здійснення тематичного розрахунку годин з тактичної підготовки на навчальний рік;

розробку тактичного замислу, до якого входять загальна та часткова обстановки;

здійснення необхідних оперативно-тактичних (тактичних) розрахунків та розробку довідкових даних для відпрацювання намічених навчальних питань;

проведення рекогносцировки районів (місць) занять, визначення обсягу терміну заходів щодо їх обладнання.

На основі теми єдиного тактичного завдання та навчальних цілей штаб військової частини усвідомлює зміст тактичного завдання конкретно для кожної навчальної групи, визначає послідовність відпрацювання тем і проведення занять, здійснює тематичний розрахунок годин і розробляє тактичний замисел.

Тактичний замисел, як найважливіша складова частина плану, має відобразити на фоні якої обстановки будуть відпрацьовуватися навчальні

питання офіцерами всіх родів військ даної категорії. В ньому мають бути закладені умови виконання бойових завдань в основних видах бою, як вдень, так і вночі, організації та ведення бою з наземним та повітряним (морським) противником, відпрацювання питань організації та здійснення управління підрозділами при застосуванні високоточної зброї, засобів радіоелектронної боротьби, відпрацювання у повному обсязі всіх видів бойового, матеріально-технічного забезпечення, а також взаємодії з військовими частинами (підрозділами) родів військ, спеціальних військ, сусідами, інших Сил оборони.

У тактичному замислі необхідно відобразити:

загальну обстановку (угруповання, положення та стан військ сторін до початку бойових дій на 1-2 ступені вище тих, яких навчають);

бойові завдання військових частин (підрозділів) вищого рівня та рішення їх командирів при переході від одного виду бойових дій до іншого.

На фоні цієї обстановки розробляється часткова обстановка:

приблизне положення сторін для відпрацювання намічених питань першого та наступного занять у кожному виді бойових дій;

бойові завдання військової частини (підрозділу) в ролі посадових осіб яких діють ті, яких навчають, а також їх сусідів.

Створюючи загальну обстановку, напрямок дій військ сторін необхідно визначати з урахуванням характеру місцевості, районів проведення занять та їх віддалення від пунктів постійної дислокації, а також можливості максимального використання навчальних тактичних полів та інших об'єктів навчальних центрів, що є в наявності, та дозволяють використовувати мішеневі поля та засоби імітації для повчального відпрацювання тактичного завдання. При цьому слід передбачити економію часу, що затрачається на переїзди до місць занять.

Для розробки планів проведення групових вправ (тактичних літучок) керівниками цих занять, а також для відпрацювання обгрунтованих рішень при їх проведенні в плані комплексного завдання мають бути подані необхідні розрахунки і довідкові дані (основні показники бойових дій, щільності та співвідношення сил і засобів, бойові можливості підрозділів родів військ та спеціальних військ, зразків зброї тощо).

З метою уточнення тактичного замислу на місцевості та визначення заходів щодо обладнання районів проведення занять командир військової частини повинен провести рекогносцировку із залученням офіцерів – керівників груп індивідуальної підготовки. У ході її він уточнює райони (ділянки) відпрацювання питань організації бойових дій, управління підрозділами в ході динаміки, місця проведення занять, маршрути висування до них, а також райони (ділянки) імітації.

Після проведення рекогносцировки командир військової частини дає вказівки щодо підготовки керівників занять до відпрацювання завдання з офіцерами, щодо матеріального забезпечення занять та обладнання місць проведення занять, а також щодо підготовки тих, яких навчають.

У порядку підготовки до занять офіцерам читаються лекції відповідно до розробленого тактичного завдання, демонструються навчальні кінофільми, з ними проводяться семінари та приймаються заліки.

Відпрацювання комплексного тактичного завдання здійснюється послідовним проведенням групових вправ і тактичних літучок з офіцерами навчальних груп. Для проведення кожного заняття керівником групи розробляється окремий план з детальним визначенням порядку

відпрацювання навчальних питань, передбачених комплексним тактичним завданням, при цьому кожне наступне заняття має бути продовженням попереднього, проводиться для розвитку тієї ж тактичної обстановки і на тій же місцевості, де закінчилось попереднє заняття. Плани групових вправ і тактичних літучок розглядаються та затверджуються старшим начальником, як правило, за 10 днів до його проведення.

Комплексне тактичне завдання, як правило, починається з відпрацювання питань бойової та мобілізаційної готовності на заняттях, що проводяться перед початком навчального року командувача оперативного командування з командирами батальйонів, командиром військової частини з командирами рот і командиром батальйону з командирами взводів.

На цих заняттях з офіцерами вивчаються порядок приведення підрозділу в різні ступені бойової готовності, дії посадових осіб добового наряду, особового складу обслуг (команд) у казармах, парках, на складах, у районах збору та зосередження.

Ці заходи, з однієї сторони, є підготовкою до тактико-стройових занять з підрозділами, а з іншої – сприяють підвищенню знань і вдосконаленню навиків у питаннях підтримання бойової та мобілізаційної готовності.

Після відпрацювання питань бойової та мобілізаційної готовності офіцери приступають до відпрацювання наступної теми методом проведення групових вправ (тактичних літучок).

Комплексне тактичне завдання дає можливість якісно і цілеспрямовано планувати та здійснювати підготовку офіцерів з використанням активних форм навчання, з урахуванням особливостей району бойових дій, бойового призначення, завдань бойової підготовки з'єднань та військової частини у даному навчальному році, розвивати тактичне мислення офіцерів і на цій основі добитися глибокого засвоєння нових поглядів та положень сучасного загальновійськового бою.

Комплексне відпрацювання програмних питань з предметів навчання в ході єдиного тактичного завдання забезпечує вироблення цілісного уявлення у тих, яких навчають, про суть і характер сучасного загальновійськового бою, про безперервність його ведення, застосування нових видів зброї та бойової техніки, вивчення заходів захисту від перспективної зброї противника і зброї, що є в наявності. У той же час воно передбачає вдосконалення методики навчання створенням повчальної обстановки, яка базується на практичних діях (рішеннях) тих, яких навчають, що максимально наближає навчання до реальних умов бою, сприяє нарощуванню та закріпленню практичних навиків офіцерів щодо управління військами.

Якісна розробка Плану комплексного тактичного завдання, вміле проведення занять у ході його відпрацювання є найважливішим завданням командирів і штабів з навчання та удосконалення професійної майстерності офіцерського складу.

Начальника управління доктрин та підготовки військ (сил)
Головного управління доктрин та підготовки Генерального штабу
Збройних Сил України
полковник

Валерій СЕМЕНЕЦЬ

ПЛАН
індивідуальної підготовки офіцерів тактичної ланки _____
(військової частини, установи)

у 20____ навчальному році
(варіант)

I. Загальний розрахунок годин за предметами навчання

Предмети навчання	Всього на рік, год.		Розподіл годин за місяцями																							
			січень		лютий		березень		квітень		травень		червень		липень		серпень		вересень		жовтень		листопад		грудень	
	*	**	*	**	*	**	*	**	*	**	*	**	*	**	*	**	*	**	*	**	*	**	*	**	*	**
Тактична (ТСП) підготовка	20	60	1	4	2	6	2	8	2	8	2	6	2	6	2	8	2	6	2	6	-	1	.	.	.	.
Спеціальна підготовка	18	80	2	6	4	8	4	10	4	8	4	8	4	8	4	8	4	10	3	9	2	4	.	.	.	.
Технічна підготовка	10	10	5	6	5	6	5	6	5	6	0	6	5	6	4	5	5	6	5	6	0	6	.	.	.	.
Розвідувальна підготовка	2	8		1	1	1			1	1	1	1	1	1			1	1	1	1	1	1	.	.	.	.
Водіння	10	10	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	.	.	.	.
.....	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Контрольні заняття																							8	8		
Всього:	104	248	10	26	10	28	12	28	0	0	12	28	10	26	12	26	10	26	10	26	10	26	8***	8***	0	

Примітка

*мають підлеглий особовий склад

** не мають підлеглий особовий склад

*** контрольні заняття

**II. Тематичний розрахунок годин за предметами навчання
а) мають особовий склад**

Предмети навчання, теми занять, види занять	Всього на рік, годин	Розподіл годин за місяцями												Примітка
		січень	лютий	березень	квітень	травень	червень	липень	серпень	вересень	жовтень	листопад	грудень	
<i>Для всіх груп (категорій)</i>														
1. Тактична (ТСП) підготовка	20	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2			
Тема 1. Ведення наступу на противника, який обороняється, з положення безпосереднього зіткнення з ним та висуванням із глибини (лекція)	2	1		1										
Тема 2.														
<i>Для груп індивідуальної підготовки (за фахом)</i>														
2. Спеціальна підготовка														
Спеціальна підготовка (група №1)	18	1	3	1	3	1	3		3		3			
Тема 1. Система стратегічної комунікації в Міністерстві оборони України та Збройних Сил України (лекція)	1													
Тема 2:	3													
Спеціальна підготовка (група №2)														
Тема 2:														
<i>Інші предмети навчання</i>	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
Всього:	104													

б) не мають особового складу

.....

III. Склад навчальних груп індивідуальної підготовки офіцерського складу

Номер групи	Склад групи індивідуальної підготовки	Кількість особового складу	Керівник групи індивідуальної підготовки	Заступник керівника групи індивідуальної підготовки
1	Заступники командира бригади (полку), начальники родів військ і служб, які підпорядковані командирі бригади, командири батальйонів	12 чол.	Командир частини	Заступник командира частини
2	Офіцери штабу бригади (полку), начальники штабів батальйонів (дивізіонів)	11 чол.	Начальник штабу частини	Начальник оперативного відділу
3	Офіцери виховної роботи управління частини, заступники командирів батальйонів з виховної роботи	10 чол.	Заступник командира з МПЗ	
4	Офіцери управління частини (озброєння), заступники командира батальйонів (дивізіонів) з озброєння	10 чол.	ЗКТ	
5	Офіцери управління частини (тилу), заступники командира батальйонів (дивізіонів) з тилу	10 чол.	ЗКТ	
6	Командири рот (батарей), їх заступники та їм рівні	20 чол.	ЗК частини	
7	Командири взводів та їм рівні		КБ (КД)	

* План індивідуальної підготовки розробляється в штабі військової частини (установи) як додаток до плану підготовки військової частини (установи) на навчальний рік з іншими планувальними документами. План підписується одним із заступників командира військової частини відповідно до розподілу повноважень.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Командир військової частини _____
полковник

О.ЛИСЕНКО

“ ____ ” грудня 2019 року

РОЗКЛАД

занять з індивідуальної підготовки з групою № 2 (офіцери штабу бригади (полку), начальники штабів, заступники командирів батальйонів (дивізіонів) на лютий 2020 року
(варіант)

Час проведення	Предмети навчання, теми занять	Види занять	Хто готує	Хто проводить	Місце проведення
<i>Перший день – 24 січня (середа)</i>					
<i>Тактична підготовка</i>					
<u>10.00-10.50</u> 1 год.	T2. Основні завдання Збройних Сил	Лекція	Майор	Підполковник	Клас тактичної підготовки
...	...				
13.00-14.00	Обід				
<i>Технічна підготовка</i>					
...	...				
<i>Другий день - _____ (_____)</i>					
<i>Спеціальна підготовка</i>					
<u>10.00-12.50</u> 3 год.	Заняття зі спеціальної підготовки проводяться керівниками навчальних груп за тематикою управлінь				
13.00-14.00	Обід				
<i>Мобілізаційна підготовка</i>					
...	...				
<i>Третій день - _____ (_____)</i>					
...	...				

Начальник _____
(посада)
(військове звання, підпис, прізвище)
“ ____ ” _____ 2019 року

ДодатокЗ
до пункту 2.6 Програми

ЗАГАЛЬНИЙ РОЗРАХУНОК

годин за предметами індивідуальної підготовки офіцерів тактичної ланки військових частин видів Збройних Сил України, ОК, ВВНЗ, ВВП ЗВО, НЦ, НДУ, військових комісаріатів (ТЦК та СП), установ Збройних Сил України, в яких проводиться індивідуальна підготовка

№ з/п	Предмети індивідуальної підготовки	Кількість годин за предметами індивідуальної підготовки у								
		військовій частині		ВВНЗ		НЦ		НДУ	Військові комісаріати (ТЦК та СП)	Інших установах ЗСУ/МОУ
		Мають підлеглий особовий склад	Не має підлеглого особового складу	Мають підлеглий особовий склад	Не має підлеглого особового складу	Мають підлеглий особовий склад	Не має підлеглого особового складу			
1	Тактична (ТСП) підготовка	20	60	10	30	10	30	10	10	10
2	Вогнева підготовка	6	21	6	10	6	10	6	6	6
3	Водіння	4	6	2	2	2	2		2	
4	Розвідувальна підготовка	4	8	3	4	3	4	4	3	3
5	Спеціальна підготовка	18	70	14	30	14	30	18	14	19
6	Технічна підготовка	8	14	4	10	4	10	4	4	4
7	Охорона державної таємниці	6	7	5	6	5	6	4	5	5
8	Безпека військової служби	5	6	3	6	3	6	4	3	3
9	Мобілізаційна підготовка*	10	10	10	10	10	10	10	10	10
10	Методична підготовка**	5	12	3	3	3	3		3	
Загальновійськова підготовка:		28	44	22	25	22	25	22	22	22
11	Підготовка з РХБз	4	8	3	3	3	3	3	3	3
12	Підготовка з основ екологічної безпеки військ	1	2	1	1	1	1	1	1	1
13	Радіоелектронна боротьба	4	4	3	4	3	4	3	3	3
14	Інженерна підготовка	5	6	4	4	4	4	4	4	4
15	Підготовка зі зв'язку	5	8	4	5	4	5	4	4	4
16	Військова топографія	4	8	4	4	4	4	3	4	4
17	Тактична медицина	5	8	3	4	3	4	4	3	3
18	Фізична підготовка*									
Інші предмети										
19	Національно-патріотична підготовка*	11	11	11	11	11	11	11	11	11
Всього:		104 (8***)	248 (8***)	72 (8***)	126 (8***)	72 (8***)	126 (8***)	72 (8***)	72 (8***)	72 (8***)

Примітка:

Предмети загальновійськової підготовки, які не ввійшли до загального розрахунку годин за предметами індивідуальної підготовки (стройова підготовка, статуту ЗСУ, правова підготовка) плануються та вивчаються під час самостійної роботи офіцерів;

104 год. (248 год.) складаються з 32 год. (один збір) та 72 год. (9 днів командирських (контрольних) занять по 8 год., для офіцерів, які мають підпорядкований особовий склад), 216 год. (27 днів командирських (контрольних) занять по 8 год., для офіцерів, які не мають підпорядкований особовий склад);

72 годин складаються з 18 год. (один збір, 3x6) та 54 год. (9 днів занять по 6 годин) та контрольних занять в кінці року - 8 годин;

126 год. занять складаються з 18 год. (один збір, 3 x 6) та 108 год. (18 днів занять з індивідуальної командирських по 6 годин та (контрольних занять в кінці року) по 8 год., для офіцерів ВВНЗ та НЦ які не мають підпорядкований особовий склад);

* В загальному розрахунку годин не враховуються години для мобілізаційної підготовки, фізичної підготовки, національно-патріотичної підготовки, правова підготовка при цьому мобілізаційна підготовка проводиться під час проведення мобілізаційного тижня за окремим планом; фізична підготовка проводиться щотижнево по 4 години, визначені розпорядком; національно-патріотична підготовка та правова підготовка проводиться за окремою тематикою по 1-й годині на місяць в загальний розрахунок не входить.

** Методична підготовка проводиться під час зборів та враховується в загальному розрахунку годин.

*** Контрольні заняття проводяться один раз на рік та враховуються в загальному розрахунку годин.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Командир військової частини _____
полковник

О.ЛИСЕНКО

“ _____ ” грудня 2019 року

ПЛАН
виконання індивідуальних завдань офіцерами групи № ____
у 2020 навчальному році
(варіант)

№ з/п	Посада	Військове звання, прізвище та ініціали	Тема завдання	Термін виконання	Час реалізації	Обсяг роботи	Оцінка за виконання	Відмітка про виконання
1	Начальник штабу-перший заступник командира в/частини	підполковник	Розробка документів СШТ Тема: “.....”.	22.06	22.07			
2	Заступник командира в/частини	майор	Лекція Тема: “.....”.	30.07	15.08	до 20 арк.		
3		...	...	...				
4.	Командир 1 гсадн	майор	Тренування з управління вогнем 1 гсадн Тема: “.....”.	15.09	15.10			

Командир (начальник) _____
(посада)

_____
(військове звання, підпис, прізвище)
“ _____ ” _____ 2019 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

Командир військової частини _____
полковник

О.ЛИСЕНКО

“ _____ ” грудня 2019 року

ПЛАН
проведення збору з командирами взводів
(варіант)

Мета збору: 1. Досягти єдиного розуміння завдань реформування та розвитку Збройних Сил України, їх підготовки, застосування та забезпечення.
2.....

Час проведення: 6 - 8 січня 2020 року (3 доби)

Місце проведення: зал військової ради, навчальний пункт управління

Склад учасників: Командири взводів 48 чол.

Склад навчальних груп

	Склад навчальних груп	Керівники груп
1	7	КБ-1мб
2	7	КБ-2мб

Розрахунок навчального часу по дням і предметам навчання
(варіант)

Предмет навчання	6 січня	7 листопада	8 листопада	Разом
Тактична підготовка	2	2	3	7
Спеціальна підготовка	2	2	-	4
Технічна підготовка	2	-	-	2
Мобілізаційна підготовка	1	1	2	4
ЗОМП	-	-	2	2
Вогнева підготовка	-	2	-	2
Статути	-	1	1	2
Стройова підготовка	1	-	-	1
Всього	8	8	8	24

Начальник _____
(посада)

_____
(військове звання, підпис, прізвище)
“ _____ ” 2019 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

Командир військової частини _____
полковник

О.ЛИСЕНКО

“ ____ ” грудня 2019 року

РОЗКЛАД ЗАНЯТЬ

збору _____

(варіант)

№ з/п	Заходи які плануються	Час проведення	Відповідальний за підготовку	Хто проводить	Місце проведення
<i>Перший день – “ ” _____ ( )</i>					
<i>1. Тактична підготовка</i>					
1	Лекція: “Склад, призначення, завдання Об’єднаних сил швидкого реагування”	9.00 – 9.50	ЗНШ частини	НШ військової частини	Клуб частини
	...				
<i>Другий день - “ ” _____ ( )</i>					
<i>2. Мобілізаційна підготовка</i>					
1	Семінар: “Мобілізаційна підготовка в Збройних Силах України”	9.00 – 10.50	ЗНШ частини з мобілізаційної роботи	Командир частини	Клас мобілізаційної підготовки
2	...				
<i>Третій день – “ ” _____ ( )</i>					

1	Групова вправа “.....”	9.00 – 18.00		
<i>Четвертий день – “ ” _____ ( )</i>				
1	Залік “.....”	9.00 – 18.00		

Начальник _____
(посада)

_____
(військове звання, підпис, прізвище)
“ ” _____ 2019 року

Начальник управління доктрин та підготовки військ (сил)
Головного управління доктрин та підготовки Генерального штабу
Збройних Сил України

полковник

Валерій СЕМЕНЕЦЬ

